

UAB „PLENTPROJEKTAS”

**PLANAVIMO
ORGANIZATORIUS**

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA,
J. BASANAVIČIAUS G. 36, 57288 KĖDAINIAI

**TERITORIJŲ PLANAVIMO
DOKUMENTO
PAVADINIMAS**

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS
BENDROJO PLANO KEITIMAS

**TERITORIJŲ PLANAVIMO
DOKUMENTO RŪŠIS**

KOMPLEKSINIS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAS
SAVIVALDYBĖS LYGMENS BENDRASIS PLANAS

RENGIMO ETAPAS

BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS

TOMAS

II

KOMPLEKSO NR.

0365-BPL

Pareigos	Kvalifikacijos atestato Nr.	Vardas Pavardė	Parašas
Direktorė, PDV	22386	Audrutė Sirtautienė	
PV	ATP413	Laimutė Janulienė	
PDV	A722	Gailutė Zimnickienė	
TSPS	TPV0027	Andrius Petruškevičius	
PDV	24492	Andrius Sirtautas	
PDV	27613	Vilūnė Vasiliauskienė	
PDV	2944	Algirdas Steponavičius	
PDV	TPV0055	Aurelija Čergelienė	
Architektė	A2207	Lina Norkienė	
Inžinierius	14655	Jonas Pelakauskas	
Inžinierė	-	Greta Sriubė	
Inžinierius	693	Igor Simonov	
Inžinierius	31436	Andrej Jankovič	
Inžinierė	37124	Agnė Vitkevičienė	
Inžinierius	-	Justas Petryla	
Geografas	-	Nedmantas Kavaliauskas	
Geografė	-	Aurelija Gustaitė	

TURINYS

1. ĮVADAS.....	4
1.1. BENDRIEJI DUOMENYS.....	4
1.2. KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIORITETAI (KRYPTYS), TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.....	7
1.2.1. Savivaldybės strateginio plėtros plano prioritetai, tikslai, uždaviniai	7
1.2.1. Darnios plėtros nuostatų integravimas į strateginius prioritetus, tikslus ir uždavinius.....	9
1.3. BENDROSIOS NUOSTATOS.....	17
1.3.1. Vertybės ir siekiai	17
1.4. PLĖTROS PRIELAIDOS IR PRIORITETŲ ALTERNATYVOS.....	18
1.4.1. Plėtros prielaidos.....	18
1.4.2. Prioritetų alternatyvos	20
2. BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ ALTERNATYVOS	26
2.1. INTEGRUOTOS PLĖTROS ALTERNATYVA.....	26
2.1.1. Planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys	26
2.1.2. Teritorinės plėtros prioritetai ir bendrosios nuostatos.....	28
2.1.3. Inžinerinės infrastruktūros plėtros prioritetai ir principai	30
2.1.4. Socialinės infrastruktūros plėtros prioritetai ir principai	31
2.1.5. Verslo infrastruktūros vystymo prioritetai	36
2.1.5.1. Ekonominės aplinkos kokybė	36
2.1.6. Susisiekimo sistemos plėtros prioritetai.....	38
2.2. DIFERENCIJUOTOS PLĖTROS ALTERNATYVA.....	41
2.2.1. Planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys	41
2.2.2. Teritorinės plėtros prioritetai ir bendrosios nuostatos.....	42
2.2.3. Inžinerinės infrastruktūros plėtros prioritetai ir principai	42
2.2.4. Socialinės infrastruktūros plėtros prioritetai ir principai	43
2.2.5. Verslo infrastruktūros vystymo prioritetai	44

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	2	59	O

2.2.6. Susisiekimo sistemos plėtros prioritetai.....	45
2.3. ALTERNATYVŲ PALYGINAMOJI ANALIZĖ.....	45
3. TERITORINIŲ STRUKTŪRŲ NAUDOJIMO IR APSAUGOS PRINCIPAI.....	51
3.1. GAMTINIS KARKASAS.....	51
3.2. NATŪRALIOS IR JUNGLIOS ŽELDYNŲ SISTEMOS.....	52
3.3. SAUGOMOS TERITORIJOS	53
• konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos (draustiniai, gamtos paveldo objektai);.....	53
• kompleksinės saugomos teritorijos (valstybinis parkas, biosferos poligonai);.....	53
3.4. APLINKOS KOKYBĖS APSAUGOS PRINCIPAI	55
PRIEDAI.....	57

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	3	59	O

1. ĮVADAS

1.1. BENDRIEJI DUOMENYS

Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas – Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas.

Teritorijų planavimo dokumento rūšis – kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas.

Planavimo lygmuo – savivaldybės lygmens bendrasis planas.

Planavimo organizatorius – Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius, J. Basanavičiaus g. 36, Kėdainiai. Tel. (8 347) 69 551, faks. (8 347) 61 125, el. p. administracija@kedainiai.lt.

Bendrojo plano rengėjas – UAB „Plentprojektas“, Gedimino pr. 41/2-1, Vilnius, Tel. (8 5) 261 7581, faks. (8 5) 212 7941, el. paštas bendras@plentprojektas.lt.

Planavimo pagrindas – 2017 m. rugsėjo 28 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pradžios ir planavimo tikslų“ Nr. TS-174.

Planuojama teritorija – Kėdainių rajono savivaldybės teritorija, teritorijos plotas apie 167,7 tūkst. ha.

Stadija – koncepcija.

Kėdainių rajono bendrojo plano keitimo tikslai:

- 1) sudaryti sąlygas darniai rajono teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiškai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
- 2) nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas;
- 3) sudaryti sąlygas racionaliam rajono gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
- 4) numatyti rajono gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
- 5) kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
- 6) sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	4	59	O

- 7) derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
- 8) sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui ir žemės ūkio veiklai skatinti.

Kėdainių rajono teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai:

- 1) suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinės ir erdvinės plėtros kryptis;
- 2) optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą;
- 3) numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemonės;
- 4) detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

Kėdainių rajono bendrojo plano keitimo papildomi uždaviniai:

- 1) patikslinti Bendrajame plane nustatytą žemės naudojimo reglamentavimą pagal galiojančius teisės aktus. Rengti Bendrojo plano sprendinius masteliu M 1 :50 000;
- 2) išlaikant galiojančiame Bendrajame plane nustatytus plėtros tikslus ir priemones jiems įgyvendinti, papildyti jas numatant aktyvesnį visuomenės įtraukimą į Bendrojo plano sprendinių stebėseną ir įgyvendinimą ;
- 3) nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti bendruosius ar detaliuosius planus;
- 4) tikslinti specifinius atskirų rajono miestelių ir kaimų savitumo bruožus, ypatingą dėmesį skiriant periferiniams centrams formuoti ar stiprinti;
- 5) tikslinti kolektyvinių sodų konversijos į gyvenamuosius rajonus galimybes, nustatyti specifinius reglamentus, mokesčių politiką, skatinti konsoliduoti teritorijas;
- 6) tiksliau apibrėžti darbo vietų ir paslaugų kūrimo gyvenamosiose vietovėse galimybes;
- 7) 7 nustatyti ir patikslinti galimas veiklas Bendrajame plane pažymėtose iki 2017 metų žemės ūkio ir kitose neužstatomose teritorijose ;
- 8) nustatyti platesnes galimybes aukštą pridėtinę vertę kuriančių veiklų sukūrimui, numatyti tam tinkamas teritorijas;
- 9) konkretizuoti konversijos privalomumą atskirose nebenaudojamose ar neefektyviai naudojamose teritorijose, nustatyti pagrindinius reglamentus konvertuojamoms teritorijoms;
- 10) sudaryti sąlygas atsirasti integruotai susisiekimo sistemai, apjungiančiai visas judumo formas (viešojo transporto, pėsčiųjų ir dviračių, individualaus transporto), kurios tarpusavyje ne konkuruoja, o papildo viena kitą;

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	5	59	O

- 11) intensyviau plėsti dviračių takų tinklą, nustatyti probleminius dviračių takų mazgus ir ruožus, numatyti infrastruktūros plėtros prioritetus;
- 12) išnagrinėti bei papildyti Bendrojo plano sprendinius dėl europinės vėžės geležinkelio atšakos nuo Kauno link Lietuvos ir Latvijos valstybių sienos įtakos rajono teritorijai bei integruoti ją į esamą susisiekimo sistemą;
- 13) išnagrinėti Kėdainių miesto šiaurinio aplinkkelio integracijos ir panaudojimo galimybes;
- 14) išnagrinėti buvusio Kėdainių aerodromo Daukšių kaime teritorijos pritaikymo netaršiai gamybinei ir komercinei veiklai klausimą;
- 15) į gamtinį karkasą įeinančių saugomų teritorijų tinklai, atskiros saugomos teritorijos, jų dalys ar zonos planuojamos, jų apsaugos ir naudojimo bei tvarkymo reglamentai nustatomi rengiant atskirus specialiojo planavimo dokumentus Bendrojo plano pagrindu;
- 16) detalizuoti miestelių ir kitų gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, numatant jų vizualinę apsaugą;
- 17) identifikuoti teritorijas, kuriose būtina atkurti ir stiprinti pažeisto gamtinio karkaso ekologines funkcijas, numatant ar atkuriant viešą prieigą prie vandens telkinių;
- 18) patikslinti turistinių trasų, rekreacinių zonų, turistus aptarnaujančių objektų išsidėstymo schemas, siūlyti naujas vietas kuri rekreacinei ir turistinei infrastruktūrai;
- 19) atsižvelgiant į naujus demografinius duomenis išanalizuoti realius naujos socialinės infrastruktūros (švietimo, sveikatos, kultūros ir sporto) objektų poreikius;
- 20) tobulinti ir vystyti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą, sukurti galimų miesto ir miestelių dominančių sistemą, formuojant jų identitetą, numatyti priemones, stabdančias neigiamus urbanistinio chaoso ir neproporcingumo reiškinius ir užtikrinančius tolesnį damų vystymąsi.

Rengiant Bendrojo plano keitimą **būtina tęsti raidos kryptis, numatytas Bendrojo plano koncepcijoje iki 2025 metų, siekiant užtikrinti gyventojų interesus, pradėtų darbų ir statybų tęstinumą, investicijų stabilumą, palaikyti bendradarbiavimą ir partnerystės ryšius su kaimyninėmis savivaldybėmis darniai miesto plėtrai užtikrinti.** Rengėjas privalo įvertinti aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų, patvirtintų įsigaliojus Bendrajam planui, sprendinius.

Bendrojo plano raidos kryptys ir **teritorijos plėtros koncepcija rengiami iki 2050 metų, o konkretizuoti sprendiniai iki 2030 metų.**

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūra atliekama, remiantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinka įvertinimo aprašu, patvirtintu 2004-08-18 LR vyriausybės nutarimu Nr. 967.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	6	59	O

1.2. KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS PLĖTROS PRIORITETAI (KRYPTYS), TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

1.2.1. Savivaldybės strateginio plėtros plano prioritetai, tikslai, uždaviniai

Pagrindinis regioninio lygio strateginio planavimo dokumentas, kuriuo vadovaujantis turi būti planuojama Kėdainių rajono savivaldybės plėtra – Kauno regiono plėtros planas iki 2020 metų, o savivaldybės reikšmės strateginiai dokumentai – Kėdainių rajono strateginis plėtros planas iki 2020 metų. Kėdainių rajono strateginis plėtros planas iki 2020 metų (patvirtintas 2012-02-10 savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-3 ir vėliau tikslintas keletą kartų).

1.1.1 lentelė. Kėdainių rajono savivaldybės plėtros iki 2020 m. vizija pagal Kėdainių rajono strateginį plėtros planą iki 2020 metų

Kėdainių rajono savivaldybės plėtros iki 2020 m. vizija	
Vizija	Prioritetai
1. Kraštas, išsiskiriantis istoriniu Radvilų miestu su unikaliu senamiesčiu bei daugiakultūriu paveldu. 2. Klestintis Vidurio Lietuvos regioninis žinių ekonomikos, išvystyto transporto ir logistikos, konkurencingos chemijos ir maisto pramonės, modernaus žemės ūkio centras. 3. Kraštas, kuriame išplėtota darnų žmogaus ir aplinkos vystymąsi užtikrinanti infrastruktūra, sukurta saugi bei sveika aplinka gyvenimui, darbui ir poilsiui bei gyvena tolerantiškumą puoselėjanti, kūrybingų bei iniciatyvių žmonių bendruomenė.	1. Efektyvūs ir kvalifikuoti žmogiškieji ištekliai žinių ekonomikai. 2. Konkurencinga vietos ekonomika. 3. Darnų žmogaus ir aplinkos vystymąsi užtikrinanti infrastruktūra.

Šiems trims rajono plėtros aspektams buvo skiriamas didžiausias dėmesys paskutinius 10-15 metų. Kėdainių senamiestis yra lankomas vietos gyventojų ir svečių. Vienos dienos turistų srautai turi tendenciją didėti. Žmogiškieji rajono ištekliai gerai paruošiami žinių ekonomikai. Kaip rodo statistika savivaldybėje baigę mokyklas abiturientai sėkmingai stoja į Lietuvos ir užsienio aukštąsias mokyklas, universitetus. Įstojusiujų dalis yra palyginus didelė. Tačiau apykaita tarp išvykstančių mokytiis ir grįžtančių gyventi bei dirbti yra neigiama. Transporto ir logistikos paslaugos neišsivystė kaip tikėtasi. Tam sąlygos susidarė nepalankios, atsisakius tiesti numatytą miesto apvažiavimą. Modernėjant žemės ūkiui pasklidoji tarša pablogino savivaldybės upių būklę. Žmogaus ir aplinkos bendro būvio darnos pasiekti nepavyko. Tai parodė LRBP Esamos būklės analizės duomenys.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	7	59	O

1.1.2 lentelė. Kėdainių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2020 metų tikslai

Prioritetai	Tikslai
I prioritetas. EFEKTYVŪS IR KVALIFIKUOTI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI ŽINIŲ EKONOMIKAI	Tikslas. Didinti rajono žmoniškųjų išteklių kompetenciją ir padidinti jų sugebėjimus prisitaikyti prie dinamiškos aplinkos pokyčių
	Tikslas. Sukurti žinių visuomenę rajone, plėtojant informacines technologijas.
	Tikslas. Sumažinti socialinę atskirtį bei didinti socialinę sanglaudą, plėtojant socialines ir kultūrinės paslaugas
	Tikslas. Ugdyti saugią, išsilavinusią, aktyvią ir savo tikslų siekiančią bendruomenę.
II prioritetas. KONKURENCINGA VIETOS EKONOMIKA	2.1. Tikslas. Sudaryti verslo plėtrai ir investicijoms palankią aplinką
	2.2. Tikslas. Išsaugoti ir plėtoti veikiančių rajone įmonių potencialą bei skatinti naujų verslo įmonių steigimą
	2.3. Tikslas. Didinti verslo aplinkos rajone konkurencingumą, formuojant tam reikiamą infrastruktūrą
III prioritetas. DARNŲ ŽMOGAUS IR APLINKOS VYSTYMĄSI UŽTIKRINANTI INFRASTRUKTŪRA	3.1. Tikslas. Modernizuoti ir pritaikyti viešąją infrastruktūrą šiuolaikiniams poreikiams
	3.2. Tikslas. Diegti aplinkos kokybę gerinančias sistemas
	3.3. Tikslas. Atnaujinti infrastruktūrą kaimo ir miesto vietovėse, sudarant tinkamas gyvenimo ir poilsio sąlygas gyventojams
	3.4. Tikslas. Sukurti kokybišką, visiems prieinamą ir tęstinę švietimo sistemą rajone
	3.5. Tikslas. Optimizuoti sveikatos priežiūros įstaigų tinklą ir gerinti sveikatos paslaugų kokybę bei prieinamumą
	3.6. Tikslas. Tobulinti kultūros ir sporto infrastruktūrą bei optimizuoti šios infrastruktūros įstaigų veiklą
	3.7. Tikslas. Didinti socialinių ir viešųjų paslaugų teikėjų įvairovę bei stiprinti paslaugų materialinę bazę
	3.8. Tikslas. Pagerinti esamą situaciją Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo srityje

Kėdainių rajono savivaldybės 2018–2020 m. strateginiame veiklos plane suformuota vienuolika programų: Švietimas ir ugdymas (01), Sveikatos apsauga (02), Socialinės apsaugos plėtojimas (03), Kūno

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	8	59	O

kultūros ir sporto plėtra (04), Kultūros veiklos plėtra (05), Kultūros paveldo išsaugojimas, turizmo skatinimas bei vystymas (06), Infrastruktūros objektų priežiūra ir plėtra (07), Aplinkos apsauga (08), Žemės ūkio plėtra ir melioracija (09), Parama verslui ir verslo plėtra (10), Savivaldybės valdymo tobulinimas (11).

Baigiantis esamo Kėdainių rajono strateginio plėtros plano įgyvendinimo laikotarpiui bei pasikeitus Kėdainių rajono savivaldybės ir visos Lietuvos vidaus ir išorės aplinkos situacijai, 2018 metų pabaigoje pradėtas rengti naujas **Kėdainių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas iki 2030 metų**. Šiuo metu (2019-05-01) atlikta vidaus ir išorės aplinkos analizė, stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė. Analizė ir strateginio plėtros plano stebėseną parodė, kad Kėdainių rajono strateginis plėtros planas iki 2020 metų laikotarpiu nuo 2012 m. iki 2017 m. pabaigos įgyvendintas 83 %, o suplanuotos priemonės 99 % daro teigiamą arba stabilų poveikį rajono plėtrai.

1.2.1. Darnios plėtros nuostatų integravimas į strateginius prioritetus, tikslus ir uždavinius

Darnus vystymasis (**darni plėtra**) – tai toks vystymasis, kuris tenkina dabartinius visuomenės poreikius, nemažinant ateinančių kartų galimybių tenkinti savo poreikius.

Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m., kurią sudaro 17-a darnaus vystymosi tikslų, buvo priimta 2015 m. rugsėjį 193-ų pasaulio šalių sutarimu. Darnus vystymasis – tai vystymasis, plėtra užtikrinanti geresnę gyvenimo kokybę tiek dabartinei, tiek ir ateities kartoms. Darnaus vystymosi tikslai – tai universalūs pasaulio bendruomenės siekiai, o kartu ir detali struktūra, kaip įgyvendinti darnaus vystymosi principus pasauliniu mastu: skatinti taiką ir bendradarbiavimą ir auginti visų žmonių gerovę tuo pačiu saugant planetą. Darnus vystymasis susideda iš trijų esminių elementų:

- ekonominės aplinkos,
- socialinės aplinkos,
- aplinkos kokybės.

Darnus vystymasis siekia balanso tarp šių trijų elementų vystymosi. Kitaip tariant, ekonominė plėtra bus darni ir tvari, tik jei ji kartu teigiamai veiks socialinę aplinką ir mus supančios aplinkos kokybę.

1.2.1 lentelė. Darnaus vystymosi tikslai, nusakyti JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 metų

Darnaus vystymosi tikslai	Kėdainių rajonui aktualios sritys
1. Skurdui ne: Panaikinti bet kokį skurdą bet kurioje vietoje.	+
2. Badui ne: Užbaigti badą, užtikrinti maisto saugumą ir pagerinti mitybą bei skatinti darniosios žemdirbystės kultūrą.	
3. Gera sveikata: Užtikrinti galimybę gyventi sveikai ir skatinti visų ir visų	+

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	9	59	O

amžiaus grupių žmonių gerovę.	
4. Kokybiškas ugdymas: Užtikrinti įvairiapusį ir nešališką kokybišką ugdymą bei skatinti visiems prieinamą mokymąsi visą gyvenimą	+
5. Lyčių lygybė: Pasiiekti lyčių lygybę ir paremti moteris bei mergaites.	
6. Švarus vanduo ir sanitarijos priemonės: Užtikrinti, kad švarus ir tinkamai kontroliuojamas vanduo būtų prieinamas visiems.	+
7. Atsinaujanti ir prieinama energija: Užtikrinti įperkamos, patikimos, tvarios ir modernios energijos šaltinių prieigą visiems	+
8. Geros darbo vietos ir ekonomika: Skatinti tvarią, visapusę ir darnią ekonomikos raidą, užtikrinti pilnutinį ir produktyvų aprūpinimą darbu ir tinkamą darbą kiekvienam.	+
9. Inovacijos ir gera infrastruktūra: Sukurti lanksčią infrastruktūrą, skatinti visapusę ir tvarią pramonės plėtrą bei puoselėti naujoviškumą	+
10. Nelygybės sumažinimas: Sumažinti nelygybę tarp atskirų šalių.	
11. Tvarūs miestai ir bendrijos: Miestus ir gyvenvietes padaryti patogius, saugius, lanksčiai prisitaikančius prie aplinkybių ir tvarius.	+
12. Atsakingas išteklių naudojimas: Užtikrinti tvarius naudojimo ir gamybos modelius	
13. Klimato apsaugos veiksmai: Neatidėliojant imtis veiksmų klimato kaitai stabdyti ir jos padariniams šalinti.	+
14. Tvarūs vandenynai: Saugoti ir atsakingai naudoti okeanus, jūras ir jų išteklius užtikrinant tvarią jų raidą.	
15. Darnus sausumos naudojimas: Tausoti ir atkurti sausumos ekosistemas, skatinti darnų jų naudojimą, atsakingai valdyti miškų išteklius, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti ir atstatyti dirvožemio degradaciją, sustabdyti biologinės įvairovės nykimą.	+
16. Taika ir teisingumas: Remti taikios ir tolerantiškos visuomenės plėtrą, suteikti galimybę visiems apginti savo teises teisėtomis priemonėmis ir įsteigti skaidriai ir efektyviai veikiančias daugiafunkces institucijas visuose lygiuose.	
17. Darnaus vystymosi partnerystė: Atgaivinti pasaulinę partnerystę siekiant tvarios raidos ir sustiprinti jos įgyvendinimo priemones.	

Kėdainių plėtrai yra aktualūs 10 siekių iš 17, nurodytų Jungtinių Tautų darnaus vystymosi dokumentuose.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	10	59	O

Lietuvos nacionalinėje politikoje darnaus vystymosi principai kaip šalies prioritetinė kryptis yra įtvirtinami per pagrindinius šalies strateginio planavimo dokumentus: Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“, 2014-2020 m. Nacionalinės pažangos programą (NPP), 2003 m. priimtą Nacionalinę darnaus vystymosi (DV) strategiją bei 2017 m. parengtą Lietuvos regioninės politikos Baltąją knygą. Svarbios ilgalaikės ES ir Lietuvos Respublikos planavimo dokumentų nuostatos perkeliamos į savivaldybių strateginio planavimo dokumentus ir savivaldybės bendruosius planus. **Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“** apima valstybės viziją ir raidos prioritetus bei jų įgyvendinimo kryptis iki 2030 metų.

1.2.2 lentelė. Lietuvos pažangos strategija „LIETUVA 2030“

Valstybės vizija	Lietuva – sumani šalis, kurioje gera gyventi ir dirbti.
Pažangai svarbios vertybės	Atvirumas, kūrybingumas, atsakomybė.
Pažangos sritys	Visuomenė, ekonomika, valdymas.
Pokyčiai pažangos srityse	Sumani visuomenė, sumani ekonomika, sumanus valdymas.

Įgyvendinant pažangos strategijos nuostatas savo indėlių turėtų įdėti kiekviena savivaldybė, tarp jų ir Kėdainių.

2016 metų spalio 17-20 d. pasaulio valstybių ir vyriausybių vadovai priėmė Naująją miestų darbotvarkę. Naujoji darbotvarkė patvirtina visuotinį įsipareigojimą siekti **darnaus** miestų vystymosi. Bendra vizija, kad visi esamų ir ateities kartų gyventojai be jokios diskriminacijos galėtų **gyventi ir kurti teisingus, saugius, sveikus, prieinamus, įperkamus, atsparius ir darnius miestus bei gyvenamąsias vietas**, didinti visų gerovę ir gyvenimo kokybę. Šios nuostatos liečia ne tik Kėdainių miestą, bet ir visas rajono gyvenamąsias vietas (miestelius, kaimus, vienkiemius).

2018 metais LR aplinkos ministerijos užsakymu MB „Mash Studio“ parengė **Pasiūlymus Lietuvos urbanistikos politikai**. Buvo pasiūlytos šios urbanistinės politikos kryptys:

1.2.3 lentelė. Lietuvos urbanistikos politikos kryptys

Eilės Nr.	Siūlomos urbanistinės politikos kryptys
1.	Poveikio klimato kaitai mažinimas ir atsparumas ekstremaliems klimato reiškiniams
2.	Sinergijos atkūrimas ir ryšių stiprinimas.
3.	Gyvybingumas ir socialinis teisingumas.
4.	Darnus erdvinis vystymasis.

1.2.4 lentelė. Lietuvos urbanistinės politikos uždaviniai, kurie aktualūs ir Kėdainių rajonui

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	11	59	O

1.	Skatinti kompaktiškumą urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose, reguliuoti ir valdyti urbanistinę plėtrą per pažangias užstatymo tankinimo strategijas ir žemės sklypų rinkos reguliavimo priemones;
2.	Užtikrinti optimalų ir efektyvų urbanizuotų teritorijų žemės naudojimą, mažinti infrastruktūros poreikį ir išlaikymo kaštus ir paklausą transportui.
3.	Riboti urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų pėdsaką , siekiant gerokai sumažinti poveikį aplinkai, kad būtų galima veiksmingai spręsti klimato kaitos problemas.
4.	Identifikuoti ir išryškinti teritorijų, turinčių prastą erdvinę kokybę, potencialą ir skatinti atnaujinimą, išnaudojant šių teritorijų resursus ir stiprinti socialinį identitetą
5.	Strategiškai planuoti būsto plėtrą, darbo vietas ir susisiekimo sistemą per mišrios funkcijos žemės naudojimą siekiant užtikrinti greitą ir nebrangų susisiekimą per saugias, patogias, prieinamas ir patikimas, mažą poveikį aplinkos kokybei darančias transporto sistemas visoms socialinėms grupėms, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiesiems visuomenės nariams
6.	Užtikrinti žaliosios infrastruktūros vystymą urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose per jungčių tarp esamų natūralių gamtos plotų gerinimą, didinant kraštovaizdžio pralaidumą
7.	Kuriant, atnaujinant ir palaikant viešąsias erdves ir žaliąją infrastruktūrą urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose vengti šilumos salų kūrimo, apsaugoti vietos biologinę įvairovę ir skatinti daugiafunkčių viešųjų žaliųjų plotų kūrimą.

Lietuvos regioninės politikos Baltojoje knygoje, apimančioje laikotarpį nuo 2017 metų iki 2030 metų, kaip svarbiausias siekis nurodytas - geografiškai subalansuotas, darnus ir tvarus augimas bei kokybiškų gyvenimo sąlygų sudarymas visoje Lietuvoje. Bus siekiama, kad gyventi ne didmiesčiuose taptų madinga. **Baltoji knyga, grįsta LR regioninės plėtros įstatymu, numatančiu regioninės politikos tikslą: mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų ir pačiuose regionuose, skatinti visoje valstybės teritorijoje tolygią ir tvarią plėtrą.**

1.2.5. lentelė. Baltosios knygos nuostatos, aktualios Kėdainių rajonui

Eilės Nr.	Baltosios knygos nuostatos	Paranku Kėdainių rajonui
1.	Baltojoje knygoje pateikta šalies regionavimo sistema. Formuojama 10 regionų, turinčių 3 hierarchinių lygmenų centrus. Kėdainių rajono savivaldybė ir Kėdainių miestas yra Kauno regiono sudėtyje. Kauno regionui siūloma	Pagal regionų specializacijos krypčių modelį numatytos specializacijos palankios Kėdainių miestui, nes mieste gerai išvystyta chemijos pramonė, maisto ir gėrimų gaminių pramonė. Todėl Kėdainiai turi visas

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	12	59	O

	specializacija chemijos pramonė, didmeninė prekyba, maisto ir gėrimų gaminių, statybos, architektūros ir inžinerijos.	<i>prielaidas tapti ekonominės specializacijos lyderiu regione.</i>
2.	Valstybė skatins iniciatyvą investuoti ir kurti darbo vietas regionuose	Kėdainiuose tam paruošta LEZ.
3.	Sudaromos palankios sąlygos kurtis ne tik didmiesčiuose. Sureguliuojama gyvenamosios statybos plėtra, užkardant gyvenamųjų teritorijų išskydimą ir užtikrinant gyvenamojo būsto vystytojams atsakomybę įrengti visas inžinerines komunikacijas ir prijungti jas prie miestų tinklų	Kėdainių rajono gyventojai turi galimybę gyventi didesniuose bei erdvesniuose būstuose.
4.	Nustatomos teisinės ir finansinės priemonės, leidžiančios didinti gyventojų tankį užstatytose teritorijose, kuriose veikia aplinkosaugos požiūriu efektyvi centralizuoto šilumos tiekimo sistema. Nauji šilumos vartotojai būtų aprūpinami centralizuotai tiekiamą šilumą arba šilumos energijos gamybai naudotą elektros, saulės ar geoterminę energiją	Kėdainių rajone nauji energijos vartotojai turi galimybes naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius. Kadangi rajone gerai išvystytas žemės ūkis, ypač augalininkystė, todėl yra galimybė kurui naudoti šiaudus, biomasę. Vėjo energijos panaudojimo potencialas. Valstybės parama, modernizuojant privačių namų šilumos ūkį, panaudojant saulės energiją.

2014-2020 metų nacionalinės pažangos programoje (NPP) įtvirtinta nuostata, kad būtina darnios ir tvarios ekonomikos sąlyga – konkurencingi, svariai prie ekonominio augimo prisidedantys miestai – plėtros varikliai, **patrauklūs investuoti ir kurti darbo vietas mažieji ir vidutiniai miestai**, kuriems priskiriamas ir Kėdainių miestas. Siekiant geresnės gyvenimo kokybės visuose šalies regionuose ir savivaldybėse, būtina:

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	13	59	O

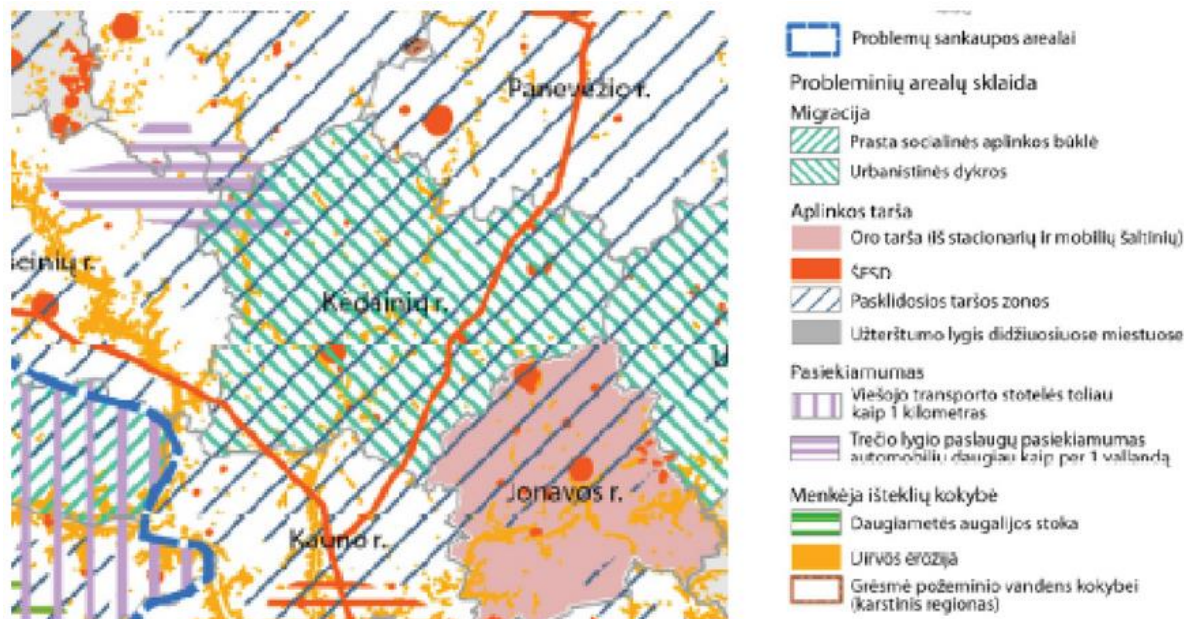
- 1) plėtoti savivaldybių susisiekimo paslaugas ir infrastruktūrą;
- 2) kurti ir plėtoti judėjimo, sveikatingumo, sporto, žaidimų infrastruktūrą (aikštynai, salės, baseinai, sporto įranga ir kita);
- 3) gerinti aplinkos kokybę (mažinti aplinkos taršą, išvalyti ir tvarkyti užterštas teritorijas ir vykdyti taršos prevenciją).

Vyriausybė 2018 m. kovo 28 d. vykusiame pasitarime apsisprendė dėl 2021–2030 m. Nacionalinės pažangos programos rengimo. **Nacionalinės pažangos programoje** aprašomos ilgalaikių valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptys, nustatomi ilgalaikiai plėtros tikslai, uždaviniai ir vertinimo kriterijai, numatomas VB ir ES finansinės paramos panaudojimas ilgalaikiams valstybės prioritetams įgyvendinti.

Rajono savivaldybės vaidmenį respublikoje bei Kauno regione, teritorijų plėtros vystymo tendencijas nusako **Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas**, patvirtintas LR seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154. Šis valstybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas turėtų būti vertinamas kritiškai, kaip nevisai atitinkantis šios dienos realijų: pasikeitusi teisinė aplinka, narystė tarptautinėse organizacijose ES ir NATO, nauja demografinė ir ekonominė situacija. Dabartinio bendrojo plano galiojimas baigsis 2020 metais. Lietuvos respublikos bendrajame plane anksčiau numatyti sprendiniai Kėdainių rajono savivaldybei yra nebeaktualūs ir netikslingi šių dienų kontekste. Šiuo metu jau vykdomos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano keitimo procedūros. Rengiamas **Naujasis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas** nustatys šalies teritorijos erdvinio vystymosi kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinius prioritetus, užtikrins, kad būtų suderinti galiojantys ir kuriami strateginiai planavimo dokumentai, turintys erdvinę išraišką. Šis dokumentas turėtų tapti pagrindiniu šalies vystymosi dokumentu, kurio suformuluoti sprendiniai galios iki 2030 metų, o pasiūlyta vizija net iki 2050 metų. Galiojančio LR teritorijos bendrojo plano tęstinumas: **Formuoti ir įtvirtinti Lietuvoje hierarchinį policentrinį gyvenamųjų vietovių tinklą**, užtikrinantį palankiausias socialinio, ekonominio ir ekologinio šalies vystymo sąlygas ir aukštos žmonių gyvenimo kokybės prielaidas.

LR bendrojo plano esamos būklės analizė parodė, kad pagal savo raidos problemiško erdvinę sklaidą Lietuvos Respublikos teritorijoje Kėdainių rajonas nepatenka į problemų sankaujų arealą. Dvi didžiausios Kėdainių rajono savivaldybės problemos: **prasta socialinės aplinkos būklė** (dėl to didelė gyventojų migracija) ir **aplinkos taršos problema** (pasklidoji tarša). Dalis šiaurės vakarinės teritorijos patenka į **nepakankamo pasiekiamumo** zoną (trečiojo lygio paslaugų pasiekiamumas automobiliu daugiau kaip per 1 valandą).

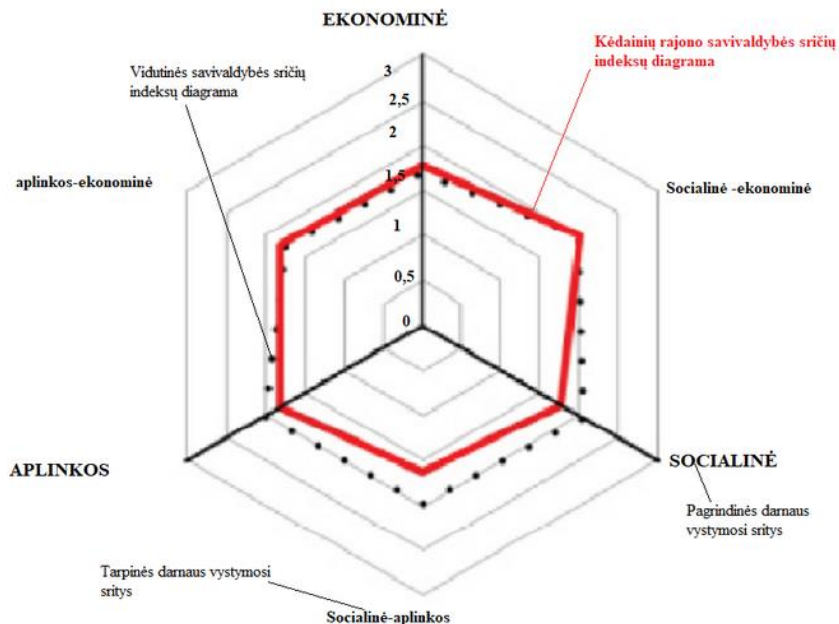
0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	14	59	O

1.2.1 pav. LR teritorijos bendrojo plano esamos būklės analizės įvertinimas. Probleminių situacijų stipriausios raiškos sankaupų schemas ištrauka

Pagal mėnesinį darbo užmokestį 2016 metais Kėdainių rajonas yra tarp 6 savivaldybių, kuriose jis didesnis už Lietuvos vidurkį ir sudarė 604,1 eur (Lietuvos vidurkis 602,3 eur). Nedarbo lygis 2017 m duomenimis Kėdainių rajone sudarė 7,5 % ir buvo mažesnis nei Lietuvos vidurkis (8,1 %). Tuo tarpu pagal gyventojų migracijos rodiklius Kėdainių rajonas vienas blogiausių (neto migracija nuo gyventojų skaičiaus 2016 m. respublikos rodiklis -1%, Kėdainių rajono rodiklis -1,8 %).

KĖDAINIŲ RAJONG. SAVIVALDYBĖS DARNOS PARAMETRAI

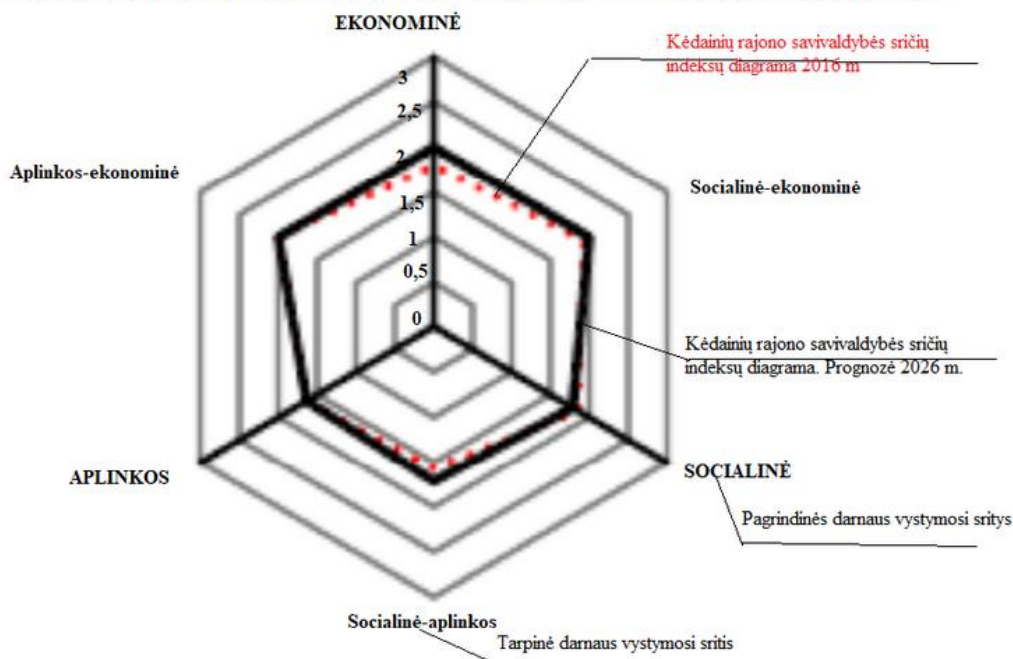
1.2.2 pav. Kėdainių rajono savivaldybės darnos parametrai (parengta pagal LR teritorijos bendrojo plano esamos būklės analizės įvertinimo duomenis. Kompleksiniai probleminiai arealai. V dalis 5 schema)

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	15	59	O

Visi darnos parametrai panašūs kaip vidutinėj Lietuvos savivaldybėj (ekonominėje srityje net šiek tiek didesni nei vidutinėje Lietuvos savivaldybėje), išskyrus socialinę darnaus vystymosi sritį (didelė gyventojų migracija) ir aplinkos darnaus vystymosi sritį (didelė pasklidoji tarša), kur parametrai mažesni nei vidutinės savivaldybės. Nors palyginti geri Kėdainių rajono savivaldybės ekonominiai rodikliai turėtų sąlygoti migracijos mažėjimą, tačiau galima spėti, kad atsilikusios aplinkos ir socialinė sritys sąlygoja gyventojų migraciją. Žemės ūkis yra ypač didelis pasklidusios taršos šaltinis, sukeliantis vandens prisodrinimą maistinėmis medžiagomis dėl trąšų nuotėkio. Paviršinio ir požeminio vandens telkiniuose taip pat dažnai aptinkama žemės ūkyje naudojamų pesticidų. LR teritorijos bendrojo plano esamos būklės įvertinime Kėdainių rajono savivaldybė priskiriama savivaldybių kategorijai - Kurortai ir specializaciją turinčių miestų savivaldybės.

LR bendrojo plano esamos būklės analizės įvertinimo dalies poskyryje „Teritorijų vystymo potencialo ir paslaugų esamas išvystymas“ Kėdainių rajono savivaldybės raidos potencialas yra apibrėžiamas kaip skirtumas tarp darnaus vystymosi indekso reikšmių 2016 ir 2026 m. Potencialas yra sąlyginis dydis, kuris leidžia palyginti savivaldybių vystymosi tendencijas, darant prielaidą, kad savivaldybės per kitus dešimt metų vystysis taip pat. Parametrai keičiasi darnos link. 2026 metais ekonominis ir socialinis-aplinkos indeksai netgi viršija buvusius parametrus, taigi savivaldybė turi darnaus vystymosi potencialą. Ekonominės srities indekso potencialas yra raiškiai teigiamas. Tai reiškia, kad netgi netaikant jokių papildomų priemonių, galima tikėtis ekonominės pažangos.

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS DARNAUS VYSTYMO SI TENDENCIJOS

1.2.3 pav. Kėdainių rajono savivaldybės darnaus vystymosi tendencijos (parengta pagal LR bendrojo plano esamos būklės analizės įvertinimą. Teritorijų vystymo potencialo ir paslaugų esamas išvystymas. V dalis, 9 schema)

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	16	59	O

Pagal **archeologijos, architektūros ir urbanistikos paveldo** vertę ir išsidėstymą Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane Kėdainių rajono arealas priskirtas prie ypač svarbių nacionalinės reikšmės arealų.

Pagal **rekreacinius išteklius** Kėdainių rajonas priskiriamas mažo potencialo rekreaciniams arealams.

Apibendrinimas ir išvados:

- Kėdainių rajono strateginio plėtros plano iki 2020 metų stebėseną parodė, kad Kėdainių rajono strateginis plėtros planas iki 2020 metų laikotarpiu nuo 2012 m. iki 2017 m. pabaigos įgyvendintas 83 %, o suplanuotos priemonės 99 % daro teigiamą arba stabilų poveikį rajono plėtrai.
- Kėdainių plėtrai yra aktualūs 10 siekių iš 17, nurodytų Jungtinių Tautų darnaus vystymosi dokumentuose.
- Įgyvendinant pažangos strategijos nuostatas savo indėlių turėtų įdėti kiekviena savivaldybė, tarp jų ir Kėdainių.
- **Lietuvos regioninės politikos Baltojoje knygoje**, apimančioje laikotarpį nuo 2017 metų iki 2030 metų, kaip svarbiausias siekis nurodytas - geografiškai subalansuotas, darnus ir tvarus augimas bei kokybiškų gyvenimo sąlygų sudarymas visoje Lietuvoje. LR bendrojo plano esamos būklės analizė parodė, kad Kėdainių rajono savivaldybė turi darnaus vystymosi potencialą.
- Pagal savo raidos problemiško erdvinę sklaidą Lietuvos Respublikos teritorijoje Kėdainių rajonas nepatenka į problemų sancaupų arealą.
- Dvi didžiausios Kėdainių rajono savivaldybės problemos: **prasta socialinės aplinkos būklė ir aplinkos taršos problema** (pasklidoji tarša).
- Nors palyginti geri Kėdainių rajono savivaldybės ekonominiai rodikliai turėtų sąlygoti migracijos mažėjimą, tačiau galima spėti, kad atsilikusios aplinkos ir socialinė sritys sąlygoja gyventojų migraciją.

1.3. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.3.1. Vertybės ir siekiai

- Vertybės:**
- Savastis/ identitetas (įveiklintos kultūros paveldo, gamtos ir kitos vertybės)
 - Bendruomeniškumas (stiprūs ir tvarūs socialiniai ryšiai, gyvybingos vietos bendruomenės)

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	17	59	O

- Tęstinumas ir perimamumas (sprendimų, siekių tęstinumas, tradicijų perimamumas)
- Tvarumas (bendra teritorijos raidos kryptis)

Siekiai:

- Sveika ir gyvybinga gamtinė aplinka (paviršinių ir gruntinių vandenų gera būklė, gyvybingas dirvožemis, suvaldyta pasklidoji tarša, funkcionalus gamtinis karkasas, natūralios ir junglios želdynų sistemos)
- Aukšta gyvenimo kokybė (poreikius tenkinantis švietimo, socialinės, sveikatos infrastruktūros tinklas, sąlygos aktyviam senėjimui, įtrauki kultūra, kokybiškos viešosios erdvės, prieinamas būstas, suvaldyta miesto tarša, lengvai pasiekiamos ir funkcionalios gyvenamųjų vietovių želdynų sistemos, galimybė rinktis gyvenimo vietą ir būdą, darbą ir veiklą, saugi gyvenamoji aplinka)
- Tvari ekonomika (infrastruktūros pasiūla ekonominei veiklai, aukštesnės pridėtinės vertės kūryba (LEZ, logistikos paslaugos), auganti vienetinės produkcijos gamyba ir aktyvi jos rinkodara, aktyvi taršos prevencija)
- Valdoma urbanizacija (kompaktiški ir efektyviai valdomi miestai ir miesteliai, tradicinio apstatymo pobūdžio kaimo gyvenamosios vietovės plėtojamos esamo gyvenamųjų vietovių tinklo pagrindu)
- Tvariai naudojami vietos išteklių (aktyviai naudojami atsinaujinantys energijos šaltiniai, efektyviai vartojama energija, perėjimas prie žiedinės ekonomikos, inžinerinė infrastruktūra atitinka gyventojų ir ūkio subjektų poreikius, gyvenimas ir ūkis pritaikytas klimato kaitai, žemės gelmių išteklių naudojami optimaliai, miško išteklių naudojami tolygiai).
- Darnus mobilumas (darni kelionių struktūra, paslaugų ir objektų pasiekiamumas, pėsčiųjų ir dviračių eismo sauga)

1.4. PLĖTROS PRIELAIDOS IR PRIORITETŲ ALTERNATYVOS

1.4.1. Plėtros prielaidos

Kėdainių rajono plėtros prielaidos:

- Sąlygos aukštos pridėtinės vertės gamybos plėtrai;
- Sąlygos paslaugų tranzitui plėtrai;
- Partnerystės galimybės;

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	18	59	O

- Rekreaciniai ištekliai;
- Žmogiškieji ištekliai.

Sąlygos aukštos pridėtinės vertės gamybos plėtrai. Kėdainių mieste ir jo prieigose yra pakankamai teritorijų investicijoms ir net plyno lauko investicijoms. Miesto pramonės zonoje įsikūręs Kėdainių LEZ. Teritorija pilnai parengta investicijoms ir aukštos pridėtinės vertės gamybos plėtrai su visomis tam reikalingomis komunikacijomis, tarp jų ir transporto. Miesto prieigose taip pat yra buvusi aerodromo teritorija, kuri šiuo metu nenaudojama. Ši teritorija tinkama kompleksinei plėtrai, t.y. aukštų technologijų įmonės, kartu su paslaugų, gyvenamųjų teritorijų ir poilsio bei pramogų plėtra.

Sąlygos paslaugų tranzitui plėtrai. Savivaldybės teritoriją kerta svarbūs tranzitiniai: keliai ViaBaltica, magistralė Vilnius-Kaunas-Klaipėda, krašto keliai Panevėžio, Šiaulių, Ukmergės ir Kauno link. Nors keliuose ribojamos nuovažos, tačiau ties sankryžomis yra galimybė plėtoti pakelės paslaugas: degalinės, kavinės, trumpalaikio poilsio ar nakvynės paslaugos. Logistikos paslaugų plėtrai taip pat yra galimybės ViaBaltica magistralės sankryžų prieigose.

Rekreaciniai ištekliai, esantys upių ir upelių prieigose taip pat suponuoja galimybes atitinkamų paslaugų plėtrai. Turistų srautų kol kas nėra, tačiau kultūros paveldo objektai, išilgai slėnių einantys mažo eismo intensyvumo rajoninės reikšmės keliai, vietos paplūdimiai, upių slėnių peizažai - galimybės turizmo trasoms formuoti ir linijinio pobūdžio turizmo paslaugoms plėtoti.

Partnerystė tarp bendruomenių, miestelių, seniūnijų savivaldybės ribose ir už jos ribų (su gretimų savivaldybių miesteliais) jungtinės veiklos pagrindu plėtojant viešąsias paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams, didinant gyventojų mobilumą. Taip atsiranda galimybė taupyti viešąsias lėšas paslaugų infrastruktūros išlaikymui bei priežiūrai, pakelti paslaugų kokybę ir prieinamumą, nukreipti sutaupytas lėšas ekonomikos plėtrai.

Žmogiškieji ištekliai yra prielaida smulkaus verslo plėtrai. Kėdainių savivaldybės teritorijoje pusė gyventojų gyvena kaimo vietovėse, miesteliuose. Globalios rinkos sąlygomis smulki vietos ūkio veikla neturi prekinės vertės. Tačiau yra galimybė auginti smulkaus ūkio gaminių ir paslaugų vertę plėtojant vietos rinką.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	19	59	O

1.4.2. Prioritetų alternatyvos

INTEGRUOTA PLĖTRA (I KONCEPCIJOS VARIANTAS)

Alternatyva galiojančiai koncepcijai suformuota vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės ekonominės, socialinės ir demografinės plėtros realijomis bei tendencijomis, taip pat taikant kokybiškai naujas ir aktualias rengiamo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano vertybes ir idėjas. Prioritetai nustatyti vadovaujantis aukščiau deklaruotomis vertybėmis ir siekiais. Integruotos plėtros koncepcijos esmė:

- 1) Prielaidos darniai kokybinei socialinių ir ekonominių procesų raidai, naudojant vietos išteklius, galimybes ir potencialą.
- 2) Palaikyti ir plėtoti esamas įvairaus intensyvumo užstatytų teritorijų struktūras kaimo vietovėse išlaikant rajono savivaldybės kraštovaizdžio ypatybes, savitumą ir įvairovę.
- 3) Sudaryti galimybes gyventojams ir ūkio subjektams plėtoti veiklą visame gyvenamųjų vietovių tinkle, palaikyti bet kurią bendruomenių ar privačių asmenų iniciatyvą, sudarant palankias sąlygas investicijoms.

Prioritetai:

1. Upės ir slėniai - ekologijai ir rekreacijos plėtrai;
2. Produktyvūs kraštovaizdžiai žemės ūkiui ir energetikai;
3. Lengvai pasiekiamas miestas – kaimo vietovių partneris;
4. Centrinų gyvenamųjų vietovių tinklas tvirtiems socialiniams ryšiams kurti ir bendruomenėms stiprinti;
5. Aktyvi savivaldybės administracija.

Didžioji Kėdainių rajono gyventojų dalis (apie 80 %) gyvena Kėdainių miesto ir greta esančiose Dotnuvos, Vilainių, Pelėdnagių ir Josvainių seniūnijose. Nutolusiose vietovėse koncentruoti viešasis paslaugas (siekiant jų kokybės), formuoti stiprias bendruomenes ir gyvenamųjų vietovių grupes su stipriais socialiniais ryšiais (Kračkės - Gudžiūnai). Jų formavimo priemonės – bendruomenių teikiamos viešos paslaugos (tarp jų susisiekimo, pavėžėjimo paslaugos), vietinių kelių tinklas, partnerystė su gretimų savivaldybių bendruomenėmis siekiant sinergijos (Truskava - Ramygalą; Surviliškis - Krekenava; Pernarava - Ariogala). Savivaldybės, plėtodamos būtiniausias paslaugas jungtinės veiklos pagrindu ties teritorijos ribomis, kuria sinergiją, t.y. naudą, kai taupant infrastruktūros išlaikymo ir plėtros išteklius, kuriama aukštesnė paslaugų kokybė ir didinamas jų prieinamumas.

Kėdainių rajone **plėtojama 4 lygmenų vietinės gyvenamųjų vietovių centrų sistema**, kur aukščiausiąjį lygmenį atitinka Kėdainių miestas. Antros kategorijos centrams priskirtina Dotnuva,

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	20	59	O

Akademija, Krakės, Surviliškis, Truskava-Pavermenys, Šėta ir Josvainiai. Juose koncentruojamos būtinausios (kasdieninės) paslaugos gyventojams ir vietos ūkio subjektams. Kiti svarbesni centrai yra Pernarava, Gudžiūnai, Labūnava, Pelėdnagai, Tiskūnai. Šie centrai turi ne pilną komplektą būtiniausių paslaugų, tačiau papildo aukštesnės kategorijos centrų paslaugų komplektą ir plėtojami bendrai (jungtinės veiklos principu) sukuria sinerginę naudą (taupant infrastruktūros išlaikymo ir plėtros išteklius, kuriama aukštesnė paslaugų kokybė ir didinamas jų prieinamumas). Plėtojama centrų tarpusavio partnerystė teikiant paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams, plėtojant socialinę ir verslo infrastruktūrą.

Antros kategorijos centrams (tarp jų ir Kėdainių miestui), įvertinus miestelių, kaimų ir vienkiemių išsidėstymą, pasiekiamumo keliais atstumus ir kliūtis (tiltus, pervažas), kitus faktorius, formuojamas **traukos arealas** nepriklausomai nuo seniūnijos ribų. Traukos arealas - tai vietos ūkio mažiausia ląstelė, kurioje galėtų formotis vietos rinka, vietos bendruomenė ar jų grupė, viešosios paslaugos privačių arba viešųjų investicijų pagrindu. Kėdainių miestas, kaip aukštesnio lygmens paslaugų ir ekonominės veiklos centras, plėtojamas siekiant sinergijos su jo traukos areale esančiais žemesnio lygmens centrais (Labūnava, Pelėdnagai, Tiskūnai, Aristava, Lančiūnava, Nociūnai, Sirutiškis).

Kėdainių rajono užimtumas kaimiškose vietovėse turi sezoniškumo požymių. Siekiant sumažinti darbo rinkos sezoniškumą tikslinga plėtoti smulkią gamybą (vietos rinkai aktualių produktų ar paslaugų) sudarant tam atitinkamas verslo sąlygas ir infrastruktūrą, sumaniai formuojant vietos rinką. Šiuo požiūriu svarbi valstybės ir savivaldybės parama. **Plėtoti vietos rinką ir vietos ekonomiką, pagrįstą smulkaus ūkio plėtra ir smulkia gamyba bei smulkių paslaugų plėtra.**

Urbanizuotose teritorijose plėtrai naudojami vidiniai resursai. Didinamas užstatytų teritorijų užstatymo intensyvumas ir tankumas tuo pačiu efektyviau naudojami viešosios inžinerinės ir kitos infrastruktūros ištekčiai. Formuojama gyvenamosios aplinkos įvairovė - intensyvi mieste ir ekstensyvi kaimo vietovėse. Esami gyvenamųjų teritorijų kvartalai kompleksiskai renovuojami, modernizuojami kartu formuojant viešųjų erdvių tinklą. Siekiama urbanistinės plėtros kompleksiskumo, struktūros kompaktiškumo. Prioritetas teikiamas teritorijų naudojimo konversijai.

Dvarų kompleksai galėtų būti išskirtiniu Kėdainių rajono urbanizuotos aplinkos paveldo bruožu, pritaikomu šių dienų reikmėms (įveiklinami).

Upių šlaitai ir slėniai – ryškiausi rajono savivaldybės reljefo elementai, tačiau upių būklė ekologiniu požiūriu nėra gera. Paviršinių vandens telkinių taršos valdymas yra vienas svarbiausių ir aktualiausių uždavinių. Nevėžio ir Šušvės upių slėniais eina regioninės svarbos migracinis koridorius. Mažesnių upių ir upelių slėniai sudaro tankų vietinės reikšmės migracijos koridorių tinklą. Todėl ekologiniu požiūriu didinant slėnių aplinkos natūralumą, plėtojant smulkią gamybą (smulkiasklypėje žemėnaudoje), suvaldžius paviršinio vandens taršą, būtų kompensuotas agrarinės veiklos intensyvinimo ir

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	21	59	O

urbanizacijos poveikis aplinkai, biologinei įvairovei. Kita vertus, **gamtos natūralumas ir dvarų kultūros paveldas sudarytų pagrindą rekreacijos ir turizmo plėtrai.**

Rajono teritorijoje **dominuoja agrarinis sukultūrintas kraštovaizdis.** Agrarinį kraštovaizdį naudoti plėtojant intensyvią žemės ūkį, greta su smulkiu, išlaikant racionalią proporciją, saulės ir vėjo energijos gavyba siekiant naudojimo tvarumo. Numatytos teritorijos vėjo jėgainių parkams. Siekiant **kaimo vietovių ir agrarinio kraštovaizdžio gyvybingumo** svarbu lygiagrečiai intensyvaus žemės ūkio plėtoti smulkius ūkius (smulkiasklypės žemėnaudos pagrindu), paklausių vietinėje rinkoje produktų gamybą, kurti jiems palankią verslo aplinką ir vietos verslo rinką. Tai ypač aktualu upių slėnių prieigose kur gamtinė aplinka jautri beatodairiškam ūkininkavimui.

1.3.1 lentelė. Integruotos koncepcijos prioritetai ir sprendinių struktūra

	Planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys	Teritorinės plėtros prioritetai ir bendrosios nuostatos	Inžinerinės infrastruktūros vystymo prioritetai	Socialinės infrastruktūros vystymo prioritetai	Verslo infrastruktūros vystymo prioritetai	Susisiekimo sistemos plėtros prioritetai
1. Upės ir slėniai - ekologijai ir rekreacijos plėtrai	X	X	X			
2. Produktyvūs kraštovaizdžiai žemės ūkiui ir energetikai;		X	X		X	
3. Kėdainiai – miestas, kuriame gera ir saugu gyventi				X	X	
4. Centrinų gyvenamųjų vietovių tinklas tvirtiems socialiniams ryšiams kurti ir bendruomenėms stiprinti	X	X	X	X		X
5. Aktyvi savivaldybės administracija		X		X		X

Kėdainių savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose, vadovaujantis aukščiau aptartais principais ir 1.3.1 lentelėje išdėstytais prioritetais bus rengiami sprendiniai.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	22	59	O

DIFERENCIJUOTA PLĖTRA (II KONCEPCIJOS VARIANTAS)

Prioritetai:

1. Ekonominė plėtra - artimiausios ateities perspektyva;
2. Gyvenamoji statyba gražesnėje aplinkoje (ties Kėdainiais, Akademija-Dotnuva, Josvainiais ir Aristava, Tiskūnai);
3. Upės ir jų slėniai – rekreacinis potencialas;
4. Diferencijuota kaimo gyvenamųjų vietovių plėtra rytinėje ir vakarinėje savivaldybės teritorijos dalyje.

Tai optimalus pagal strateginio poveikio įvertinimą teritorijos raidos būdas, kai ekonominei plėtrai parenkamos teritorijos, kurių padėtis strategiškai palanki tarptautiniu susisiekimo sistemos elementų atžvilgiu. Tokiu būdu ekonominė plėtra nukreipiama ne tik į patogias plėtrai teritorijas, bet tuo pačiu ir į mažiau gamtiškai jautrias teritorijas, ar teritorijas, kuriose gamtinė pusiausvyra jau pažeista ir jos nebeįmanoma atstatyti. Nors ekonominei plėtrai skiriamas didelis dėmesys, ne mažiau svarbi yra ir rekreacinio potencialo plėtojimo sritis. **Ekonominė plėtra užtikrintu rajonui demografinių rodiklių stabilumą ir būtų prielaida gyvenimo kokybei gerinti.**

Gyvenimo kokybei gerėjant didės individualių gyvenamųjų namų statybos gražesnėje aplinkoje. Tam teritorijos numatomos daugiausiai apie Kėdainių miestą ir tris satelitinius miestelius – Dotnuva-Akademija, Josvainius ir Aristava. Kai ekonominė plėtra yra artimiausios ateities perspektyva ir bus savaiminis procesas, kuri reikės nukreipti ir reguliuoti, tolesnei perspektyvai numatoma rajono rekreacinio potencialo didinimo programa išnaudojant ypatingo gamtinio ir kultūrinio potencialo teritorijas Nevėžio ir Šušvės slėniuose, rekreacinį potencialą turinčias teritorijas prie Angirių, Labūnavos ir Aristavos tvenkiniu. Šių teritorijų vystymas ir pritaikymas rekreacijai reikalaus papildomų ilgalaikių rėmimo programų ir turės būti skatinamas savivaldybės investicijomis. Nuo šių teritorijų išsaugojimo ir pritaikymo poilsiui, rekreacijai, turizmui priklausys rajono patrauklumas tolimesnėje ateityje. Šiame koncepcijos variante ypatingai pabrėžiama tarptautinės automagistralės Via Baltica reikšmė ir laikoma, kad pagrindinė aktyvi plėtra turėtų vykti jos jungtyse su Kėdainių miestu ir išilgai jos ašies. Tokiu būdu rajonas padalinamas į dvi zonas su skirtingais plėtros prioritetais – rytine, kurioje plėtra lems dėl padidėjusiu transporto srautų suaktyvėjusi komercinė (pramonės, logistikos sandėlių, kelių aptarnavimo, aktyvios rekreacijos objektų plėtra) veikla ir vakarine, kurioje plėtojama pasyvesnė ir mažiau veikianti aplinką veikla (ekologinė žemdirbystė, pažintinė rekreacija, gyvenamosios teritorijos, poilsiavietės). **Rytinėje rajono dalyje esamų mažų miestelių pagrindu vystomos gyvenamosios vietovės būsimų įmonių darbuotojams gyventi ir aptarnauti.** Tai Pelėdnagių, Nociūnų, Aristavos, Lančiūnavos gyvenvietės. Taip pat numatoma, kad plėstis galėtų ir kiti, turintys ryšį su Via Baltica automagistrale, miesteliai. Tai Šėta ir Truskava. Jų plėtra siejama su kelio aptarnavimo objektų atsiradimu (viešbučiai, moteliai, kavinės, poilsio ir pramogų centrai ir kitos

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	23	59	O

lankytojus pritraukiančios vietos). Numatomos zonos aktyviai rekreacijai plėtoti, kurios galėtų pritraukti automagistralės keliautojų srautą. Tai vandens tvenkiniai Labūnavos apylinkėse (numatomas priėjimas nuo rytinės pusės), Aukštųjų Kaplių apylinkėse, Angirių apylinkėse, bei Nevėžio slėnis šiaurinėje rajono dalyje. Čia galėtų atsirasti poilsiavietės, kempingai, įrengtos vietos maudymuisi pritrauktų lankytojus, vykstančius Via Baltica. Ypatingai didelio potencialo numatomos Apytalaukio apylinkėse, kurios tiktų turizmui, konferencijų centro, kultūrinio centro atsiradimui. Tiskūnų gyvenvietė būtų zona gyvenamajai plėtrai iš Kėdainių daugiabučių namų išsikeliantiems gyventojams. Čia galėtų formuotis prestižiniai gyvenamųjų namų kvartalai su gražiais vaizdais į Nevėžio slėnį, ryšiai su gamta.

Kėdainių miesto plėtra numatoma link vakarinio apvažiavimo ir buvusioje aerodromo teritorijoje (jau vykstantis procesai). Galima sodų teritorijų konversija į gyvenamąsias teritorijas šiaurinėje miesto dalyje, link Dotnuvos. Zona tarp pramonės rajono miesto pietinėje dalyje ir miesto numatoma toliau želdinti, siekiant kompensuoti taršą ir užkirsti kelią gyvenamųjų teritorijų plėtrai link pramonės. Numatoma plėtoti pramonės įmonių veiklą palei kelią Kėdainiai – Josvainiai, tokiu būdu duodant galimybę Josvainių miesteliui vystytis kaip gyvenamajai vietai. Vakarinė rajono dalis išlieka pasyvesnės plėtros zonoje. Planuojamas esamų jungčių Josvainiai-Ariogala ir kelio per Krakes į Raseinių rajoną vystymas. Šioje dalyje gyvenamosios teritorijos plėtra koncentruojama aplink esamus miestelius – Dotnuvą, Akademiją, Krakes, Josvainius, Pernaravą. Dotnuvos – Akademijos teritorijoje numatoma kelių aptarnavimo ir kitų komercinių teritorijų zonų plėtra. Zona palei Šušvę vystoma kaip pasyvios rekreacijos teritorija (išskyrus Angirių tvenkinių apylinkes). **Pasyviai rekreacijai siūloma prioritetą teikti ir toliau nuo Kėdainių miesto esančio Nevėžio slėnio teritorijoms.**

Vietinių b ir c centrų plėtroje privalomąją savivaldybės dalį sudaro:

- Socialinis būstas, kurio dalis bendroje rajono būsto struktūroje turėtų sudaryti 5-10 %. Šis būstas skiriamas ne vien socialiai remtiniems žmonėms, bet ir tiems vyresnio amžiaus vienišiams gyventojams, kuriu būstas kaimuose, vienkiemiuose yra nesaugus, sunkiai parduodamas ir kuriems reikalinga parama bei globa.
- **Aukštos kokybės būstas**, kuris būtų finansuojamas privačių specialistų, kurių darbu suinteresuoti vietiniai centrai – lėšomis ir kurio statybai savivaldybė teikia paramą, pagalbą ir pan.
- Inžineriniai tinklai, gatvės, atliekų surinkimo sistemų, jų plėtra, modernizavimas, naudojimas ir priežiūra.
- Viešojo transporto sistemos vystymas, jos aptarnavimo lygio ir kokybės užtikrinimas.
- Galimiems investuotojams (pramonė, transportas, sandėliavimas, medicinos, prekybos ir kt. paslaugos) parengta pasiūlos investuoti sistema, kuria sudarytų iš anksto paruošti objektai (sklypai, pastatai) ir aiškiai apibrėžtos sąlygos bei reikalavimai ir t.t.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	24	59	O

1.3.2 lentelė. Diferencijuotos koncepcijos prioritetai ir struktūra

	Planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys	Teritorinės plėtros prioritetai ir bendrosios nuostatos	Inžinerinės, infrastruktūros vystymo prioritetai	Socialinės infrastruktūros vystymo prioritetai	Verslo infrastruktūros vystymo prioritetai	Susisiekimo sistemos plėtros prioritetai
1. Ekonominė plėtra- artimiausios ateities perspektyva		X			X	X
2. Gyvenamoji statyba gražesnėje aplinkoje (ties Kėdainiais, Akademija-Dotnuva, Josvainiais ir Aristava, Tiskūnai)		X		X		
3. Upės ir jų slėniai – rekreacinis potencialas		X			X	X
4. Diferencijuota kaimo gyvenamųjų vietovių plėtra rytinėje ir vakarinėje savivaldybės teritorijos dalyje		X		X		

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	25	59	O

2. BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ ALTERNATYVOS

2.1. INTEGRUOTOS PLĖTROS ALTERNATYVA

2.1.1. Planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys

Gamtinės struktūros išraižo Kėdainių rajono savivaldybės teritoriją įvairiomis kryptimis. Svarbiausios jų yra upių ir upelių slėniai - svarbiausi lygumų kraštovaizdžio elementai. Derlingos lygumos, supančios slėnius, intensyviai naudojamos žemės ūkyje. Dėl intensyvaus ūkininkavimo upių ir upelių būklė yra nepatenkinama ir toliau blogėja. Todėl siekiant išlaikyti bei gerinti gamtinių struktūrų būklę, teritorijoms nustatomas ***kraštovaizdžio savitumo apsaugos ir reprezentacijos prioritetas***. Visose gamtinio ir ekologinio prioriteto teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, vykdomas ekosistemų atkūrimas, plėtojama rekreacija, palaikoma ir didinama biologinė įvairovė, plečiami želdynai ir želdiniai agrarinėse bei urbanizuotose teritorijose, vykdomi teritorijų ir akvatorijų rekultivacijos bei išvalymo nuo užteršimo darbai, plėtojamas tausojantis žemės ir miškų ūkis. Slėniuose ir jų prieigose prioritetas teikiamas smulkiasklypei žemdirbystei, rekreacijai, kaimo turizmo plėtrai. Ekologiniu požiūriu didinant slėnių aplinkos natūralumą, plėtojant smulkią gamybą (smulkiasklypėje žemėnaudoje), suvaldžius paviršinio vandens taršą, būtų kompensuotas agrarinės veiklos intensyvinimo ir urbanizacijos poveikis aplinkai, biologinei įvairovei. Kita vertus, **gamtos natūralumas ir dvarų kultūros paveldas sudarytų pagrindą rekreacijos ir turizmo plėtrai**.

Kaimo vietovėse urbanizacijos pobūdis atitinka gamtines sąlygas ir yra ekstensyvus nuo įvairių tankumu užstatytų kaimų iki dispersiški, vienkiemiais užstatytų, gyvenamųjų vietovių. Teritorija fragmentuota slėnių ir kitų kliūčių (geležinkelio, magistralinių kelių ir kt.), trukdančių urbanizuotoms vietovėms susisiekti tarpusavyje, todėl pagal galimybes jos jungiasi į įvairių formų arealus. Siekiant išsaugoti savivaldybės urbanizacijos pobūdį ir charakterį, kaip reikšmingą savivaldybės kraštovaizdžio elementą, teritorijų naujai urbanizacijos plėtrai nenumatoma. Nauja statyba gali būti plėtojama daugiau ar mažiau tankinant jau užstatytas ir urbanizuotas teritorijas, derinantis prie esamo užstatymo pobūdžio ir kraštovaizdžio, paisant Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų nuostatų, formuojant bendrą inžinerinę infrastruktūrą. Gamtiniuose ir kraštovaizdžio draustiniuose taikomi saugojimo, atnaujinimo (renovacijos), modernizavimo (atgaivinimo, regeneravimo ir kt.) užstatytų teritorijų plėtojimo būdai. ***Urbanistinės plėtros prioritetas*** teikiamas miestams, miesteliams, gatviniams kaimams. Papildomai išskiriamos papildomos teritorijos, kuriose savivaldybės mastu tikslinga prioritetiškai plėtoti gamybą ir sandėliavimą (logistikos paslaugas). Esamos ir planuojamos pramonės ir komercijos teritorijos, esančios miestuose ir miesteliuose, nedetalizuojamos. Jų plėtra reguliuojama vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentais.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	26	59	O

Žemės ūkis plėtojamas teritorijose, kurioms nenustatytas joks kitas prioritetas iki planuojamo laikotarpio pabaigos. Jo plėtros intensyvumas skatinamas ar ribojamas bendraisiais teisės aktais ir normatyviniais dokumentais, atsižvelgiant į žemės ūkio naudmenų našumą, žemės ūkio produktų paklausą ir kt. veiksnius. Savivaldybės teritorijoje esančiuose buvusių fermų ir dirbtuvių pastatuose siūloma plėtoti vietas rinkai pritaikytą gamybinę ir komercinę veiklą, amatus ir kitus verslus. Siekiant sumažinti darbo rinkos sezoniškumą tikslinga plėtoti smulkią gamybą (vietos rinkai aktualių produktų ar paslaugų) sudarant tam atitinkamas verslo sąlygas ir infrastruktūrą, sumaniai formuojant vietas rinką.

Miškų ūkio plėtros prioritetas nustatomas esamoms miškingoms teritorijoms (miško paskirties žemei).

Gyvenamųjų vietovių sistema

Kaip minėta aukščiau Kėdainių rajone **plėtojama 4 lygmenų vietinė gyvenamųjų vietovių sistema.**

Kėdainiai – vadovaujantis rengiamu Lietuvos Respublikos bendroju planu (LRBP) yra vietos lygmens centras. Jame plėtojamos viešosios ir komercinės paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams. Kėdainiai ekonominės veiklos židinys ir generatorius, vietos ūkio, o tuo pačiu ir vietos rinkos aktyvumo centras. Kėdainių miestas, kaip aukštesnio lygmens paslaugų ir ekonominės veiklos centras, plėtojamas siekiant sinergijos su jo traukos areale esančiais žemesnio lygmens centrais (Labūnava, Pelėdnagiai, Tiskūnai, Aristava, Lančiūnava, Nociūnai, Sirutiškis). Plėtojant miestą ypatingas dėmesys skiriamas gyvenimo kokybei, urbanistinės struktūros kompaktiškumui, tvarumui, esamų urbanizuotų teritorijų konversijai, renovacijai, laisvalaikio infrastruktūros, želdynų bei paslaugų plėtrai.

Vietos lygmens centrai – Dotnuva, Akademija, Krakės, Surviliškis, Truskava-Pavermenys, Šėta ir Josvainiai, taip pat Kėdainiai. Juose koncentruojamos būtiniausios (kasdieninės) paslaugos gyventojams ir vietos ūkio subjektams. Aplink šiuos centrus formuojasi vietos ūkio, rinkos ir bendruomeninė ląstelė - **traukos arealas**. Kiti svarbesni savivaldybės gyvenamųjų vietovių sistemos centrai yra **Pernarava, Gudžiūnai, Labūnava, Pelėdnagiai, Tiskūnai** plėtojami kaip viešųjų ir komercinių paslaugų vietos centrai, skirti nutolusių arba dispersiškai urbanizuotų kaimo vietovių gyventojams aptarnauti kurio nors iš vietos lygmens centrų areale. Plėtojama centrų tarpusavio partnerystė siekiant sinergijos teikiant paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams, plėtojant socialinę ir verslo infrastruktūrą.

Sandėliavimo, gamybos ir krovinių pervežimo paslaugų infrastruktūros plėtrai numatyta teritorija ties **Aristava** prie Via Baltica kelio. Dėl patogios geografinės padėties šalies kelių tinkle, ši teritorija gali būti patraukli sandėliavimo ir logistikos paslaugų plėtrai.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	27	59	O

2.1.2. Teritorinės plėtros prioritetai ir bendrosios nuostatos

Bendrosios nuostatos. Siekiant sukurti prielaidas darniai kokybinei socialinių ir ekonominių procesų raidai savivaldybės gyvenamosiose vietovėse, ypač miesteliuose ir kaimuose, nustatoma, kad nepriklausomai nuo jų užstatymo intensyvumo, tankumo ir pobūdžio (kompaktiško, reto, ypač reto, dispersiško) plėtotinos visos užstatytos gyvenamųjų vietovių dalys jas renovuojant, modernizuojant, tobulinant viešąją infrastruktūrą, tankinant, statant naujus pastatus. Tankinant užstatytas teritorijas privaloma išlaikyti esamą teritorijos užstatymo pobūdį (kompaktišką, retą, ypač retą, dispersišką) ir vidutinį, vietai būdingą, žemės valdos ar namų valdos dydį. Visose urbanizuotose ir numatomose urbanizuoti teritorijose, pažymėtose Teritorijos vystymo koncepcijos brėžinyje, galima keisti žemės naudojimo paskirtį į kitą, plėtoti gyvenamą statybą, taip pat paslaugas gyventojams ir ūkio subjektams. Plėtojant veiklą vadovaujantis Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“.

Aukščiau išdėstytos nuostatos saugomose ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose, netaikomos arba taikomos iš dalies, t.y. tiek, kiek neprieštarauja saugomos ir „Natura 2000“ teritorijos bendriesiems arba individualiesiems reglamentams, Krekenavos regioninio parko apsaugos reglamentui ir tvarkymo plano nuostatomis.

Miestuose, miesteliuose ir gatviniuose kaimuose. Kėdainių mieste žemės paskirtis keičiama, nauja plėtra ir statybos reglamentuojamos Kėdainių miesto teritorijos bendrajame plane. Kituose savivaldybės miesteliuose – Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais ir (ar) vietovės lygmens kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais. Gatviniuose kaimuose, galimas naujų sodybų kūrimas keičiant žemės paskirtį ir tęsiant kaimo gyvenamosios vietovės apstatytos dalies perimetrinę užstatymą.

Gatvinis kaimas – kaimo gyvenamosios vietovės urbanizuota dalis (teritorija, užimta statinių ir jų priklausinių su naudojamais žemės sklypais, inžinerinėmis komunikacijomis ir bendrojo naudojimo želdynais), turinti reto perimetrinio-sodybinio užstatymo pobūdį, o kraštovaizdyje dominuojančias gamtines struktūras.

Plėtojamos esamos ir kuriamos naujos *savivaldybės bendro naudojimo teritorijos* (vieši paplūdimiai, parkai, sodai, vietos bendruomenių saviraiškos erdvės, laidojimo vietos ir kt.) miestuose, miesteliuose ir kitose kaimo gyvenamosiose vietovėse, planuojamose rekreacinėse teritorijose keičiant žemės paskirtį, paimant žemę savivaldybės poreikiams teisės aktų nustatyta tvarka. Laidojimo vietų plėtra sietina su esamomis veikiančiomis kapinėmis. Nesant galimybės plėtoti esamas kapines, naujos kapinės kuriamos kitoje tam tinkamoje vietoje. Veikiančiose ir naujai steigiamose kapinėse numatomi įrengti kolumbariumai.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	28	59	O

Siekiant išsaugoti ir plėtoti esamas užstatytų teritorijų struktūras kaimo vietovėse neurbanizuotose ir nenumatytose urbanizuoti teritorijose gyvenamosios statybos plėtra gali būti vykdoma pavienėmis sodybomis išlaikant dispersišką vietovės apstatymo pobūdį nekeičiant žemės paskirties arba ją keičiant. Šiose teritorijose žemės paskirties keitimas į kitą (gyvenamai statybai) galimas tais atvejais, kai žemės sklypas ar jo dalis patenka į teritoriją, Teritorijos vystymo koncepcijos brėžinyje pažymėtą indeksu Z/Ue (ekstensyvi/dispersiška urbanizacija); taip pat esamas ar planuojamas žemės sklypas ribojasi su esama sodyba ir vietinės reikšmės keliu arba gatve. Žemės paskirtis keičiama savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu pritarus projektiniams pasiūlymams ir žemės valdos projektui arba parengus vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą. Ši nuostata negalioja saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose.

Krekenavos regioninio parko teritorijoje saugomos ir atkuriamos tradicinio kraštovaizdžio struktūros ir elementai, prioritetas teikiamas kraštovaizdžio raiškai ir estetinei vertei.

Esant poreikiui pavieniai, nedidelės apimties turizmo ir poilsio paslaugų (maitinimo, nakvynės) objektai gali būti įrengiami (statant tam skirtus pastatus) prie turizmo trasų, takų, lankomų kultūros ir gamtos paveldo objektų ar jų grupių bendrojo plano brėžiniuose pažymėtose ir nepažymėtose vietose. Žemės paskirtis gali būti keičiama parengus vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentą arba žemės valdos projektą, kai naujai suformuoti žemės sklypai ribojasi su esamu kitos paskirties žemės sklypu. Kaimo turizmo paslaugas tikslinga plėtoti visose kaimo vietovėse, kuriose yra rekreacinių išteklių, tačiau prioritetas teikiamas rekreacinio naudojimo teritorijoms.

Kraštovaizdžio savitumo apsaugos ir reprezentacijos principai

Kraštovaizdžio savitumo apsaugos ir reprezentacijos principai formuojami vadovaujantis Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija, Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703 „Dėl Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano patvirtinimo“. Siekiant išsaugoti ir reprezentuoti Kėdainių rajono savivaldybės kraštovaizdį numatoma:

- Reglamentuoti žemėnaudą teritorijose, kurios reprezentuoja Kėdainių rajono savivaldybės kraštovaizdžių įvairovę (lygaus, slėninio ir kt.) ar jų elementus (upių slėnius ir vingius, kaimų, miestelių ir miestų panoramas bei kt.) ir yra apžvelgiamos pasirinktuose taškuose, randamuose judant savivaldybę kertančiais keliais.
- Siekti, kad kultūros paveldo objektai (dvaro sodybos, ar jų fragmentai, piliakalniai, vėjo ar vandens malūnai) būtų atpažįstami savivaldybės kraštovaizdyje, atidengiant juos apžvalgai iš nustatytų apžvalgos taškų.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	29	59	O

- Išsaugoti vaizdingas kelių atkarpos nekeičiant jų nuolydžių ir kreivių, ribojant galimybes vizualiai keisti jas supantį kraštovaizdį. Saugoti medžių alėjas išlikusias prie valstybinių ir vietinių kelių bei gatvių.
- Išsaugoti ir plėtoti esamas užstatytų teritorijų struktūras kaimo vietovėse, kaip savitą savivaldybės kraštovaizdžio elementą.

Siekiant išsaugoti kraštovaizdžio savitumą ir kokybę tikslinga vykdyti nuoseklią architektūros ir kraštovaizdžio formavimo politiką, kurios svarbiausi principai yra šie:

- siekti etiško ir darnaus šiuolaikinės architektūros santykio su architektūros paveldu ir gamtine aplinka;
- puoselėti, plėtoti, praturtinti vietos ir regiono architektūrinės kūrybos ir statybos tradicijas bei ypatumus;
- užtikrinti tvarią, visavertę, sveiką aplinką žmogui gyventi ir dirbti, kurti socialiai atsakingą architektūrą ir aplinką.

Vertybių apsauga

Siekiami išsaugoti kultūros paveldo objektus, skatinant jų naudojimą visuomenės reikmėms. Kultūros paveldo apsauga turi būti integruojama į bendras planavimo programas bei projektus siejant su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitinkamais aplinkos tvarkymo tikslais, nustatytais Lietuvos ratifikuotoje Europos kraštovaizdžio konvencijoje. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai naudojami, atsižvelgiant į galimybes pritaikyti juos turizmo, paslaugų, infrastruktūros ir vietos ūkio plėtros poreikiams išsaugant jų vertingąsias savybes ir aplinkos kontekstą. Planuojant statybų plėtrą privaloma atsižvelgti į vertingąsias urbanistikos paveldo savybes.

2.1.3. Inžinerinės infrastruktūros plėtros prioritetai ir principai

Inžinerinės infrastruktūros plėtros principai šiame koncepcijos variante pasireiškia per partnerystę tiek individualioms, tiek centralizuotoms sistemoms. Skatinamas ne pavienių inžinerinių sistemų vystymas, o kompleksinis požiūris ir „kaštų dalijimasis“. Prioritetas ekonominis ir aplinkosauginis efektyvumas.

Vandens tiekimas ir buitinių nuotekų tvarkymas. Kėdainių rajono vandenvietės išnaudoja tik 33,5 % savo turimo potencialo, todėl turi nemenką plėtros potencialą. Centralizuoto vandens tiekimo paslauga naudojasi apie 71 % aptarnaujamoje teritorijoje gyvenančių gyventojų. 2017 m. centralizuoto vandens tiekimo tikroji vandens netektis (nuostolis) sudarė apie 18 %. Tai buvo sąlygota dėl pasenusių ir susidėvėjusių vandentiekio tinklų, per metus užfiksuojama daug vandentiekio gedimų. Įvertinant šias aplinkybes, numatoma plėtoti vandens tiekimo tinklus prijungiant papildomus vartotojus, rekonstruoti, atnaujinti ar renovuoti esamus tinklus. Taip pat tęsti vandentiekio ūkio valdymo automatizavimo darbus.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	30	59	O

Įvertinus esamos būklės išvadas, numatoma buitinių nuotekų tinklų rekonstrukcija ir esamų tinklų diametrų pritaikymas realiems poreikiams, Kėdainių miesto valymo įrenginių rekonstrukcija.

Paviršinių (lietaus) nuotekų infrastruktūros vystymas. Prognozuojama, kad dėl augančio kietų dangų kiekio ir besikeičiančio klimato, paviršinių (lietaus) nuotekų infrastruktūros poreikis augs ir taps aktualesnis, todėl numatoma rekonstruoti esamą ir plėsti paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo bei valymo infrastruktūrą. Turi būti sprendžiamas ne tik tinklų plėtros klausimas, tačiau pagal galimybes mažinamas kietų dangų kiekis. Taikomos įvairios infiltracinės sistemos, akumuliacinės talpos, kurių dėka lietaus vanduo gali būti skiriamas antriniam panaudojimui. Į paviršinius vandens telkinius lietaus vanduo gali būti išleidžiamas tik atitinkantis norminius reikalavimus.

Elektros energijos tiekimas. Elektros energijos infrastruktūra Kėdainių rajone yra išplėta gerai ir užtikrina patikimą elektros tiekimą vartotojams. Siekiamybė būtų išlaikyti esamą infrastruktūros tinklą, palaipsniui rekonstruojant ir modernizuojant nusidėvėjusius elektros tinklus. Plėtros principas labiau yra paremtas kokybiniais parametrais, siekiant didinti elektros linijų efektyvumą ir patikimumą, pagal poreikį rekonstruoti esamas transformatorines. Vykstant plėtrai, numatoma naujus tinklus kloti kabelinėmis linijomis infrastruktūros koridoriuose.

Centralizuotas šilumos tiekimas. Šiuo metu (2019 m.) yra rengiamas Kėdainių rajono šilumos ūkio specialusis planas. Šilumos ūkio planai privalomai yra atnaujinami kas 7 metus. Šilumos ūkio siekiamybė – patiekti šilumą vartotojams už mažiausią kainą ir neviršyti didžiausio leidžiamo poveikio aplinkai. Šiems tikslams įgyvendinti, reikia didinti šilumos tinklų ir katilinių efektyvumą jas modernizuojant, pereinant prie ekologiškesnės technologijos, naudoti atsinaujinančius išteklius, skatinti vėjo, saulės, vandens geoterminę energetiką, kompleksiskai renovuoti kvartalus. Rengiama koncepcija yra siūlomos vėjo jėginių parko vietos, kurios turi būti tikslinamos kitose planavimo stadijose.

Dujų infrastruktūra. Dujotiekiai yra įrengti Kėdainiuose, Vilainiuose ir Pelėdnagiuose. Numatomas šių tinklų modernizavimas ir atnaujinimas.

Atliekos. Numatoma plėtoti konteinerinių aikštelių tinklą visoje savivaldybėje, švietėjiškais programomis ugdyti visuomenę, skatinti atliekų rūšiavimą, perdirbimą ir antrinį panaudojimą. Sąvartynai, neatitinkantys aplinkosauginių reikalavimų, turi būti rekultivuoti.

2.1.4. Socialinės infrastruktūros plėtros prioritetai ir principai

Pagal LR Teritorijų planavimo įstatymo 2 str. **socialinė infrastruktūra** – infrastruktūra, kurią sudaro kultūros, švietimo, visuomenės sveikatos saugos, sporto ir sveikatingumo, rekreacijos ir turizmo, religinės paskirties ir kiti viešojo naudojimo objektai. **Socialinės infrastruktūros plėtra** – socialinės infrastruktūros objektų įrengimas savivaldybės teritorijoje aplinkos ir gyvenimo kokybei užtikrinti.

Didžioji Kėdainių rajono gyventojų dalis (apie 80 %) gyvena Kėdainių miesto ir greta esančiose Dotnuvos, Vilainių, Pelėdnagių ir Josvainių seniūnijose. Kėdainių rajonas 2011-2017 m laikotarpiu prarado

	Lapas	Lapų	Laida
0365-BPL	31	59	O

apie 12 % gyventojų. Lyginant su Kauno apskritimi ir Lietuva, šis sumažėjimas buvo dvigubai didesnis. Tai reiškia, kad rajono gyventojai emigruoja ne tik į užsienį, bet ir kitas Lietuvos savivaldybes. Labiausiai gyventojų sumažėjo 7-44 metų amžiaus grupėje. Tai jaunos šeimos, emigruojančios su vaikais, ir jaunimas, išvykstantis į kitas savivaldybes ar šalis tęsti mokslų, ieškoti geresnių darbo perspektyvų. Santykinai daugiausiai gyventojų prarado seniūnijos, labiausiai nutolusios nuo Kėdainių miesto, - Krakių, Gudžiūnų ir Šėtos. Rajono centras su šiomis seniūnijomis susietas prasčiau išvystytais susisiekimo ryšiais. Mažiausiai gyventojų prarado Kėdainių miesto ir greta esančios seniūnijos. Šiose seniūnijose taip pat labiausiai išaugo senyvo amžiaus gyventojų skaičius. Kėdainių miestas ir jo artumas yra patrauklus socialiniai labiau pažeidžiamiems asmenims, kadangi ten stipriau išvystyta socialinė infrastruktūra, patogesnės gyvenimo sąlygos.

Bendrojo plano keitimo sprendiniuose vadovaujamosi nuostatomis, kad būtų sukurta subalansuota socialinė ir ekonominė aplinka – visavertės gyvenimo ir darbo sąlygos, sveikatos, socialinės apsaugos, švietimo ir ugdymo sistemų veikimas (gyvybingumas).

Aukšta gyvenimo kokybė tai - poreikius tenkinantis švietimo, socialinės, sveikatos infrastruktūros tinklas, sąlygos aktyviam senėjimui, įtrauki kultūra, kokybiškos viešosios erdvės, prieinamas būstas, suvaldyta tarša, lengvai pasiekiamos ir funkcionalios gyvenamųjų vietovių želdynų sistemos, galimybė rinktis gyvenimo vietą ir būdą, darbą ir veiklą, saugi gyvenamoji aplinka.

Socialinės infrastruktūros plėtros prioritetai:

1. **Socialinės-ekonominės nelygybės tarp miesto ir kaimo mažinimas.** Tikrosios nelygybės priežastys yra susijusios su gyventojais, kurie turi ribotas galimybes dalyvauti darbo rinkoje, o kartu ir su besikeičiančia Lietuvos ekonomikos struktūra. Dėl ekonomikos struktūrinės transformacijos ir technologinės pažangos keičiasi verslo poreikiai ir darbuotojams keliami aukšti kvalifikacijos reikalavimai. Būtina sudaryti sąlygas rajono gyvenamosiose vietovėse dirbančiųjų kvalifikacijos kėlimui, siekti didesnio užimtumo, kokybiškų ir gerai apmokamų darbo vietų ir tolygesnio pajamų pasiskirstymo, perkamosios galios didinimo.
2. **Gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas kaimuose ir miesteliuose,** skirtumų tarp miesto ir kaimo mažinimas. Laisvalaikio galimybės, mokyklų, sveikatos apsaugos ir kitų viešųjų paslaugų kokybės gerinimas miesteliuose sudarys sąlygas pritraukti į miestelius mieste dirbančius specialistus, pasiūlius geresnes gyvenimo sąlygas nei didmiestyje.
3. Sudaryti sąlygas **rajono gyventojų mobilumui.** Tikėtina, kad stambios įmonės ir pagrindinė ekonominė veikla koncentruosis miestuose. Ten didesnės galimybės dirbti karjerą pradedantiems jaunuoliams ir kitiems specialistams, ten jie turi daugiau galimybių, įgauna daugiau patirties, sukuria didesnę pridėtinę vertę ir gauna didesnes pajamas. Tačiau gyventi geriau ne triukšmingame ir spūsčių varginamame mieste, bet mažesniuose miesteliuose arčiau gamtos. 50 km atstumas iki

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	32	59	O

didžiųjų miestų ir darbo vietų bei kultūros įstaigų juose lengvai gali būti įveikiamas kasdien. Lengvai pasiekiamas miestas – kaimo vietovių partneris. Viešojo transporto, susisiekimo infrastruktūros gerinimas ir pritaikymas, transporto rūšių ir susisiekimo būdų integralumas tarp priemiesčio bei miesto turėtų būti prioritetas.

4. **Palankios smulkiam verslui aplinkos kūrimas** gyvenamosiose vietovėse. Skatinti naujų smulkaus ar šeimyninio verslo įmonių, orientuotų į vietinę rinką, steigimą kaimo vietovėse. Smulkusis verslas gali į darbo rinką įtraukti neįgaliosius ir vyresnio amžiaus (ypač pensijinio) žmones, kas labai aktualu senstančiai visuomenei. Tam, kad smulkios ir vidutinės įmonės taptų konkurencingos, gebėtų konkuruoti ne tik vietinėse, bet ir užsienio rinkose, būtina geresnė verslo informacijos sklaida, smulkiajame versle dirbančių žmonių kvalifikacijos kėlimas.
5. Visuomenės sveikatos priežiūros kokybės ir paslaugų prieinamumo didinimas.
6. Centrinį gyvenamųjų vietovių tinklas tvirtiems socialiniams ryšiams kurti ir bendruomenėms stiprinti.

Darnus kaimo vietovės vystymasis tai - ekonominių, socialinių, aplinkos elementų ir procesų suderinamumas. Būtent šis suderinamumas sukuria sinergiją, kurios dėka skatinamas vietovių vystymasis ir konkurencingumas.

2.1.4 lentelė. Socialinės infrastruktūros plėtros principai ir priemonės

Socialinės infrastruktūros sritis	Plėtros principai ir priemonės
Švietimo sistema	- optimizuojamas savivaldybės švietimo institucijų tinklas; - modernizuojama infrastruktūra, siekiant teikiamų paslaugų kokybės per pastatų, ugdymo priemonių ir aplinkos modernizavimą skiriant didelį dėmesį kūrybiškumą skatinančiai ugdymosi aplinkai, užtikrinant vaikų saugumą ir pritaikant nenaudojamas švietimo įstaigų patalpas kitoms švietimo reikmėms (pvz., ikimokykliniam ir kitam neformaliai ugdymui, suaugusiųjų mokymuisi); - užtikrinamas švietimo įstaigų pasiekiamumas atokiau kaimo vietovėse gyvenantiems mokiniams ir švietimo darbuotojams; - Atnaujinami mokyklų sporto aikštynai, stadionai, sporto salės, siekiant paskatinti moksleivius ir gyventojus aktyviai sportuoti; - rezervuojamos teritorijos ar esami statiniai daugiafunkciniams visuomenės poreikiams (tarp jų švietimo paslaugoms teikti) sporto ir žaidimų įrenginiams.
Kultūra	- optimizuojamas esamas kultūros įstaigų tinklas, stiprinant seniūnijų centruose esančių kultūros namų veiklą;

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	33	59	O

	- vykdomi bibliotekų rekonstrukcijos ir modernizavimo darbai; - Pagrindinės plėtros kryptys – įstaigų modernizavimas, paslaugų kokybės gerinimas. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas daugiafunkcinių socialinės infrastruktūros centrų steigimui ir plėtojimui; - esamo kultūros paveldo įveiklinimas, pritaikymas šiuolaikinėms visuomenės reikmėms, - muziejų veiklos modernizavimas.
Sveikatos priežiūra	- gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą; optimizuoti teikiamų paslaugų mastą ir struktūrą, - renovuoti ambulatorijų ir medicinos punktų pastatus ir/ar patalpas, diegti išmaniąsias technologijas; - sudaryti sąlygas aktyviam senėjimui; - ugdyti sveiką visuomenę, sveiką gyvenimą. - kurti kokybiškas viešąsias erdves, lengvai pasiekiamas ir funkcionalias gyvenamųjų vietovių želdynų sistemas. Rengiant gyvenamųjų kvartalų ar vietovių detaliuosius planus, turi būti numatytos teritorijos atskiriesiems ir priklausomiesiems želdynams, viešo naudojimo sporto ir žaidimų įrenginiams.
Socialinės paslaugos	- miesteliuose steigti suaugusiems ir vaikams skirtus socialinių paslaugų (dienos užimtumo) centrus, kuriuose būtų teikiamos suaugusiųjų, vaikų ir jaunimo dienos užimtumo ir laikinosios priežiūros paslaugos - nemažinant stacionarių paslaugų apimtį, plėtoti nestacionarias socialines paslaugas, modernizuojant esamas patalpas ir kitą materialinę bazę, diegiant inovacijas. - Svarbi socialinių paslaugų sektoriaus plėtros politikos priemonė galėtų būti įvairių socialines paslaugas teikiančių ir administruojančių įstaigų „jungimas po vienu stogu“ (pvz. tokio centro patalpose veikia labdaros valgykla, šalpos punktas, nakvynės kambariai, švaros punktas ir laikino prieglobsčio kambarys); - rajone esantį nenaudojamą nekilnojamąjį turtą panaudoti bendruomeninių (ne institucinių) senyvo amžiaus gyventojų socialinės globos namų steigimui; Viena iš svarbių inovacijų – integruotos socialinės politikos modelis, kai vyresnių žmonių problemos sprendžiamos koordinuotai tarp sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos specialistų, o ne veikiant atskirai.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	34	59	O

Paslaugos verslui ir gyventojams	- sudaroma galimybė gauti informaciją apie paslaugas; - sukuriamas pakankamas paslaugų tinklas; - visoms klientų grupėms sudaromos lygios galimybės tenkinti poreikius, t. y. paslaugos turi būti vienodai prieinamos visiems gyventojams, neatsižvelgiant į jų religines, šeimines, gyvenamosios vietos ir kitas ypatybes; - paslaugos turi būti organizuojamos kuo arčiau gyvenamosios vietos, kad žmogui nereikėtų toli eiti, važiuoti, keisti įprastos aplinkos; - paslaugos gyventojams ir verslui plėtojamos visuose Kėdainių rajono gyvenamųjų vietovių sistemos centruose. Siekiant skatinti kaimo vietovių socialinę ir ekonominę plėtrą prioritetą siūloma teikti vietos lygmens administraciniams centrams (seniūnijų centrams): Dotnuva, Akademija, Krakės, Surviliškis, Truskava, Pavermenys, Šėta ir Josvainiai, taip pat kitoms gyvenamosioms vietovėms, atliekančioms centrų funkcijas: Pernarava, Gudžiūnai, Labūnava, Pelėdnagiai, Tiskūnai. Rengiant visų lygių ir kategorijų centrų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, šiose gyvenvietėse numatyti „centro“ plėtros teritorijas, kuriose galėtų kurtis arba plėtotis esamos viešosios (švietimo, sveikatos, sporto, informacijos ir konsultacijų, socialinės globos ir rūpybos, kt.) ir komercinės (mažmeninės prekybos, remonto, statybos, nekilnojamojo turto, finansinės, teisinės, maitinimo, apgyvendinimo, nuomos, kt.), ryšių (sparčiojo interneto, kurjerių, pašto ir kt.) paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams.
Gyvenamojo būsto plėtra	Darnus būstas – tai fizinė gyvenamoji erdvė, kuri kartu su būtinosiomis paslaugomis yra pritaikyta ir prieinama visiems, nepaisant jų padėties (pvz. amžiaus, lyties, socio-ekonominio statuso, gyvenamosios vietos.). - užtikrinamas platus būsto pasirinkimas, prieinama kaina; - daugiabučiai gyvenamieji namai miesteliuose ir kaimo gyvenamosiose vietovėse atnaujinami, vadovaujantis Lietuvos būsto strategija ir Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) finansavimo programa; būtina kompleksinė (kvartalinė) daugiabučių gyvenamųjų namų ir jų aplinkos renovacija; - mažaaukščio daugiabučio būsto plėtra vaizdingoje gamtinėje aplinkoje gyventojams, kurie dėl darbo specifikos ir naujų informacinių technologijų gali dirbti nuotoliniu būdu; - mažaaukščio, vienbučio būsto, rekonstruojamo miestuose ir kaimuose statybos iniciatoriai – nuolatiniai savivaldybės gyventojai, siekiantys pagerinti gyvenimo sąlygas, ypač pasirenkant atskiro šeimos namo ar sodybos variantą;

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	35	59	O

	- ne Kėdainių savivaldybės, o gretimų didžiųjų miestų gyventojai, siekiantys įsikurti palankioje gamtinėje aplinkoje, stato „antrąjį“ būstą. Ši gyventojų kategorija gali prisidėti prie sodybų atnaujinimo kaimo vietovėse, kur senieji gyventojai išmirė arba emigravo; - dalis būsto nepatraukliose vietose sunyks, mirus arba emigravus seniesiems gyventojams.
Socialinis būstas	Šiuo metu socialinio būsto plėtros artimiausių metų perspektyvas, finansuojant socialinio būsto plėtrą Europos regioninės plėtros fondo lėšomis iki 2020 m., numato Savivaldybių socialinio būsto fondo plėtros 2015–2020 metais veiksmų planas, patvirtintas 2015 m. balandžio 9 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-192. - plėtoti savivaldybės socialinio būsto fondą (perkant ar statant naujus gyvenamosios paskirties vieno, dviejų, trijų ir daugiau butų (daugiabučius) pastatus, taip pat panaudoti bešeimininkius pastatus ir patalpas, juos atnaujinant ir tinkamai pritaikant gyventi.

Socialinės infrastruktūros plėtra rajone neatsiejama nuo erdvinės struktūros plėtros koncepcijos ir susisiekimo sistemos plėtros, kuri užtikrina funkcinius ryšius tarp gyvenamųjų vietovių. Bendrojo plano keitimo sprendiniuose puoselėjamos jungtys (infrastruktūros ir socialinės), užtikrinama prieiga (fizinėje plotmėje) ir prieinamumas (socio-ekonominėje plotmėje) prie paslaugų, infrastruktūros ir galimybių visiems nepriklausomai nuo jų padėties ir gyvenamosios vietos.

2.1.5. Verslo infrastruktūros vystymo prioritetai

2.1.5.1. Ekonominės aplinkos kokybė

Kėdainių rajone apie 95 % verslo sudaro smulkusis verslas, kuriame dirba iki 50 darbuotojų ir metinės įmonių pajamos neviršija 7 milijonų eurų. Tokį smulkaus verslo kiekybinį proveržį lemia valstybės bei Europos sąjungos smulkiojo verslo skatinimas skiriant paramą, suteikiant mokesčių lengvatas. Taip pat smulkusis verslas yra labiau adaptyvus aplinkos pokyčiams, todėl gali greičiau prisitaikyti ir išsilaikyti rinkoje. Kėdainių rajone savo veiklą vykdo 6 stambios verslo įmonės, generuojančios virš 50 milijonų eurų pajamas per metus. Didžiausia pridėtinė vertė Kėdainių rajone sukuriama apdirbamosios gamybos ūkio srityje. Rajone palankią aplinką verslui sąlygoja geografinė rajono padėtis, Kėdainių laisvoji ekonominė zona, patogi susisiekimo infrastruktūra. Rajone yra neįsisavintų komercinės ir pramonės paskirties teritorijų, tai sudaro **rajono verslo plėtros potencialą**. Didžioji dalis verslo investicijų pritraukiama į

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	36	59	O

Kėdainių miestą, o žemės ūkio srityje dominuoja augalininkystė, kurios gaunamos produkcijos vertė daugiau nei tris kartus viršija gyvulininkystės produkcijos vertę.

Spartus Kėdainių rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus mažėjimas, gyventojų senėjimas, mažai gyventojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, užimtumo sezoniškumas kaimiškose vietovėse. Visi šie veiksniai yra nepalankūs verslo infrastruktūros plėtrai. Daugiausiai laisvų darbo vietų Kėdainių rajone darbdaviai užregistruoja nekvalifikuotiems darbininkams bei kvalifikuotiems darbininkams ir amatininkams (apie 58 %).

2.1.5 lentelė. Verslo infrastruktūros vystymo prioritetai

1.	Išsaugoti ir plėtoti veikiančių rajone smulkaus ir vidutinio verslo įmonių potencialą bei skatinti naujų smulkaus ar šeimyninio verslo įmonių, orientuotų į vietinę rinką, steigimą. Europos Sąjunga yra linkusi plėtoti valstybių narių smulkųjų bei vidutinį verslą, teikia paramą smulkiąjam verslui. Tikėtina, kad Lietuvos valstybė taip pat skatins regionų gyventojų verslumą, keis teisinį reglamentavimą, siūlys lengvatas, konkuruojant su stambiaisiais verslais (ypač prekybos tinklais). Kad smulkios įmonės galėtų konkuruoti ne tik vietinėse, bet ir užsienio rinkose, būtina geresnė informacijos sklaida regionuose, smulkiąjame versle dirbančių kvalifikacijos kėlimas. Smulkusis verslas gali į darbo rinką įtraukti neįgaliuosius ir vyresnio amžiaus žmones (kas aktualu senančiai visuomenei).
2.	Teminių kaimų kūrimas. Tokiuose kaimuose, urinčiuose savo temą arba idėją, lankytojai supažindinami su amatų paslaptimis, organizuojamos edukacinės programos, teikiamos maitinimo, apgyvendinimo ir kitos paslaugos. Taip kuriamos darbo vietos kaime, pritraukiami turistai
3.	Kurti logistikos objektus ir paslaugų įmones, intensyvėjęnt tarptautiniams transporto srautams.
4.	Darnaus žemės ūkio plėtra. Darnus ūkininkavimas – tai ekologinis ūkininkavimas, užtikrinant maisto kokybę bei saugą, tausojant gamtinius išteklius. Ekologinių ūkių plėtra ir kūrimas, vietinės žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonių kūrimas. Ekologinis žemės ūkis – tai ūkis, kuriame nenaudojamos sintetinės cheminės medžiagos (trąšos, pesticidai, vaistai, augimo skatintojai ir kt.). Vietoj šių trąšų ekologinėje žemdirbystėje naudojamos organinės trąšos, taikomas pasėlių rotacijos metodas bei atitinkamos dirvos įdirbimo technologijos tam, kad būtų išlaikomas pakankamas dirvos derlingumas ir būtų įmanoma sėkmingai kovoti prieš kenkėjus ir augalų ligas.
5.	Technologinių inovacijų diegimas žemės ūkyje, ūkininkams ir verslui bendradarbiaujant su veikiančiom mokslų įstaigom ir savivalda, verslumo skatinimas.
6.	Kurti pagalbinius verslus kaime, siekiant, kad gaminama/auginama produkcija būtų perdirbama ir realizuojama ne kaip žaliava, o kaip naujas produktas, kurio dėka būtų kuriamos naujos darbo vietos ir didesnė pridėtinė vertė, didinant rajono teritorijos gyvybingumą.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	37	59	O

7.	Socialinių, bendruomeninių, smulkių verslų plėtra (palanki dėl finansinės paramos, įgyvendinant vietas projektus bei pradėdant verslą, kai kurių paslaugų decentralizavimo, didėjančio turistų srauto).
8.	Bendruomeninių verslų kūrimas ir bendruomenių verslumo ugdymas (panaudoti neeksploatuojamus pastatus bendruomenių veiklai, kurti bendruomeninius senyvo amžiaus žmonių globos namus ir pan.).
9.	Vystyti poilsio, pramogų, rekreacinio sporto ir turizmo paslaugų infrastruktūrą. Puoselėti, saugoti bei pritaikyti turizmo srautų didinimui kaimo paveldą ir kraštovaizdį.

Bendrojo plano sprendiniais sudaroma prielaida aktyvinti ekonominę aplinką. Prie VIA Baltica ir kitų krašto kelių išskiriamos teritorijos logistikos ir paslaugų infrastruktūrai. Lokaliniuose centruose suplanuotos teritorijos prioritetinei ir neprioritetinei plėtrai. Kėdainių miesto vakarinėse priegose numatyta koncentruota teritorijų plėtra, jau esama LEZ (laisvoji ekonominė zona) Kėdainių miesto teritorijoje sudaro prielaidas ateiti stambiems investuotojams, sistemingai plėtoti infrastruktūrą bei kompleksiskai taikyti aplinkosaugines priemones.

2.1.6. Susisiekimo sistemos plėtros prioritetai

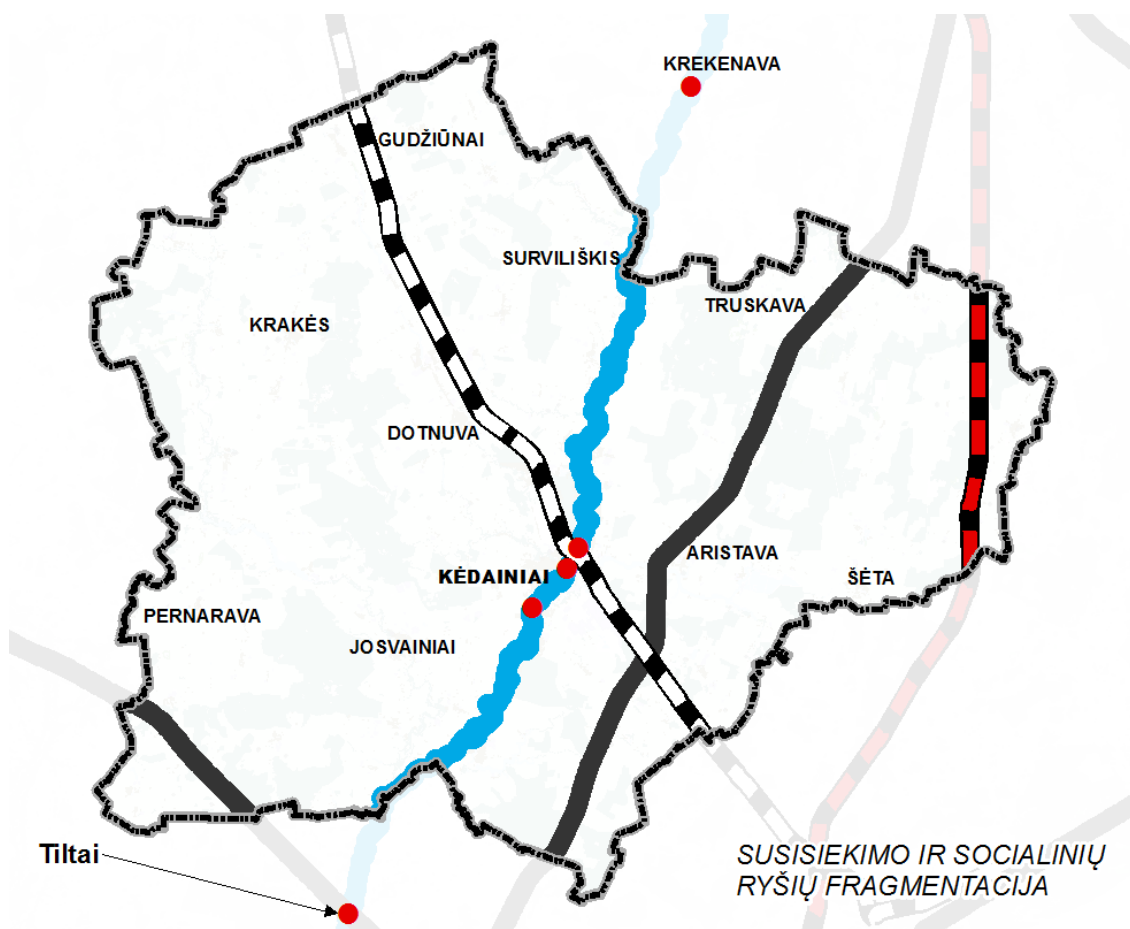
Kėdainių rajono savivaldybės lokacija šalies kontekste yra dėkinga – savivaldybė yra Lietuvos centre, tad kitų šalies savivaldybių pasiekiamumas yra natūraliai geresnis. Rajono teritoriją kerta svarbūs tarptautinės ir nacionalinės reikšmės aukštos kategorijos transporto koridoriai – tai E67/A8 Via Baltica, jungiantis Prahą su Helsinkiu, ir A1 Vilniaus – Kaunas – Klaipėda. Pietryčių – šiaurės vakarų kryptimi pro Kėdainių miestą praeina keleivinio ir krovinio geležinkelio linija, o artimiausioje perspektyvoje bus įgyvendintas Europinės svarbos Rail Baltica projektas. Šios sąlygos užtikrina rajono susisiekimo galimybes, keleivių ir krovinių pervežimą tiek su kitais Lietuvos miestais, tiek su užsienio valstybėmis. Pasiekiamumas oro transportu taip pat yra geras – iki tarptautinio Karmėlavos oro uosto kelionė užtrunka iki valandos.

Kėdainių rajono pagrindinių ir išorinių jungčių pagrindą papildo krašto keliai: Nr. 195 link Panevėžio, Nr. 196 link Ariogalos, Nr. 144 link Šeduvos (Šiaulių), Nr. 145 link Ukmergės ir Nr. 232 link Jonavos (Kauno), Nr. 229 link Cinkiškių.

Rajono kelių tinklas yra sąlygotas gamtinių sąlygų – rajoną kertančių upių ir kitų vandens telkinių. Tačiau šios sąlygos natūraliai užprogramuoja pagrindinių jungčių ištiesimą lygiagrečiai upėms, kas skatina susisiekimo ir tam tikra prasme socialinių ryšių fragmentaciją. Tai pasireiškia augančia priverstine transportine rida (gyventojai priversti įveikti ilgesnius atstumus, skirti daugiau laiko susisiekimui), didėjančia esamų tiltų apkrova ir pan., todėl esant ekonominiam pagrindinimui ir poreikiui, turi būti

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	38	59	O

svarstoma naujo tilto per Nevėžį tarp Kėdainių ir Surviliškio įrengimo galimybė. Papildomas tiltas pagerintų ryšius tarp rytinės ir vakarinės rajono dalies, tolygiau paskirstytų srautus.

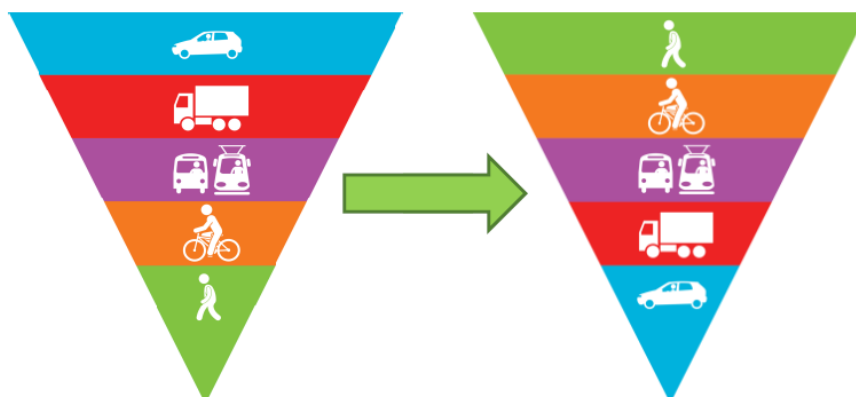
2.1.6.1 pav. Susisiekimo ir socialinių ryšių fragmentacijos schema

Numatoma išlaikyti esamą kelių tinklą ir labiau koncentruotis į kokybinius kelių tinklo plėtos parametrus, eismo saugumo priemonių diegimą. Kadangi pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius teisės aktus valstybinės reikšmės kelių sankryžų (ar nuovažų) tankis yra ribojamas, plėtra skatinama prie esamų pagrindinių jungčių susikirtimų, o privažiavimai prie konkrečių objektų turi būti sprendžiami vystant lygiagrečias pagrindiniam keliui jungtis.

Automobilių transportas. Įgyvendinant darnios plėtos principus automobilio naudojimas kasdieniams poreikiams tenkinti turi mažėti. Modalinio pasidalijimo prizmė perspektyvoje turi apsiversti ir didžioji kelionių dalis turi būti atliekama pėsčiomis, dviračiais ir viešuoju transportu. Siekiant mažinti automobilių naudojimą, reikia skatinti automobilių dalijimosi paslaugas ar pritraukti investicijas jų plėtrai, plačiau taikyti rinkodarines strategijas, susijusias su automobilių naudojimu ir dalijimu tarp namų ūkių, skatinti pavežėjimo paslaugas. Visų gyventojų judumo poreikių darnesni keliavimo būdai negalės

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	39	59	O

patenkinti, todėl reikia skatinti mažiau taršius automobilius, diegti elektromobilių krovimo stoteles. Kėdainių rajone dabar yra įrengta viena elektromobilių įkrovimo stotelė (AB Lifosa teritorijoje).

2.1.6.2 pav. Esamas ir siektinas modalinis pasidalijimas [pagal Vilniaus miesto darnaus judumo planą]

Viešojo transporto plėtra. Augančios automobilizacijos, senstančios visuomenės ir aštrėjančios klimato kaitos problemos akivaizdoje viešasis transportas turi atlikti stipresnę rolę siekiant įgyvendinti darnios plėtros principus. Siekiant paskatinti labiau naudotis viešuoju transportu, reiktų atnaujinti viešojo transporto parką ir infrastruktūrą. Turėtų būti atnaujinama ne tik fizinė infrastruktūra, bet ir sukurta patogi, aiški, suprantama ir visiems prieinama informacinė sistema, leidžianti planuoti laiką ir keliones, veikianti realiu laiku.

Keleivių patogumui ir didesniai lankstumui, turėtų būti diegiama vieno bilieto sistema, leidžianti tam tikrą laiko tarpą keliauti skirtingų rūšių viešuoju transportu, naudotis dviejų ir daugiau vežėjų paslaugomis tam tikrame teritoriniame vienetė. Vadovaujantis partnerystės principais, Kėdainių rajono ir gretimų savivaldybių administracinės ribos neturėtų būti lemtingas faktorius, užtikrinant viešojo transporto paslaugas, todėl pagal susiklosčiusius funkcinius ir socialinius ryšius, dalis maršrutų galėtų būti organizuojami ir kitų vežėjų, esančių kitose savivaldybėse. Kadangi gyventojų skaičius traukiasi ir koncentruojasi didžiuosiuose centruose, tikslinga papildomai vystyti viešojo transporto paslaugas pagal iškvietimą. Tokias paslaugas galėtų vykdyti ne tik savivaldybės įmonės ar privatūs vežėjai, bet ir pavieniai asmenys, kaimo bendruomenės.

Lietuvoje viešojo transporto sistema yra įgavusį tam tikrą neigiamą atspalvį, todėl atnaujinant sistemą būtinas atitinkamas viešinimas, rinkodaros strategija, užtikrinanti informacijos sklaidą.

Bemotorio transporto infrastruktūros plėtra. Kėdainių rajone nėra suformuoto vientiso dviračių takų tinklo. Pagrindinė dviračių takų koncentracija yra Kėdainių mieste ir miesto prieigose. Numatoma plėtoti dviračių takų ir trasų tinklą tenkinant ne tik turistinius poreikius, bet ir susisiekimo. Šiam tikslui pasiekti kuriama infrastruktūra turi būti saugi, vientisa ir patogi. Dviračių transporto sistema turi būti

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	40	59	O

integruota į bendrą transporto sistemą. Dviračių takai turi sujungti pagrindinius rajono centrus, o apgyvendintose vietovėse turi būti plėtojama ir kita dviračių infrastruktūra (ypatingai prie daugiabučių): dviračių saugyklos, dviračių stovėjimo aikštelės, dviračių nuomos punktai, poilsio aikštelės ir pan. Aktuali tampa ir dviračių, paspirtukų dalijimosi paslauga.

Geležinkelių infrastruktūra. Kėdainių rajoną pietryčių – šiaurės vakarų kryptimi kerta keleivinio ir krovinio geležinkelio linija. Įrengtos trys keleivinės ir keletas krovinių stočių. Krovinio geležinkelio infrastruktūra taip pat išvystyta Kėdainių LEZ teritorijoje.

Prioritetinis geležinkelių infrastruktūros projektas Kėdainių rajono savivaldybėje išliks Rail Baltica, tačiau dėl stočių nebuvimo tiesioginis poveikis nėra numatomas. Artimiausios keleivinės ir krovinės stotys bus įrengiamos Kaune ir Panevėžyje, todėl išaugs logistikos pramonės poreikis, pagerės susisiekimas.

Įgyvendinant vieno bilieto sistemą siekti geležinkelių transporto integracijos. Esant vieno bilieto sistemai ir tankesniai geležinkelių kursavimui, gyvenantys Gūdžiūnuose, Dotnuvoje turėtų realią alternatyvą automobiliui ir autobusams.

Vandens transporto infrastruktūra. Nevėžio upės atkarpa nuo Kėdainių miesto iki Nevėžio upės žiočių (link Kauno) yra suteiktas valstybinės reikšmės vidaus vandens kelio statusas. Šiuo metu Nevėžio upės kelias nėra eksploatuojamas, galima tik turistinė, pramoginė laivyba, tačiau susiklosčiusios aplinkybės (LEZ gretimybė, tiesioginio kontakto su Nerimi/Nemunu galimybė) byloja apie neišnaudotą upės potencialą tiek kroviniuose, tiek keleiviniuose laivyboje, todėl turi būti siekiama didesnės vandens transporto integracijos į bendrą šalies susisiekimo sistemą.

2.2. DIFERENCIJUOTOS PLĖTROS ALTERNATYVA

2.2.1. Planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys

Pagrindine rajono planinės struktūros formante laikoma magistralė Via Baltica, kuri dalina rajoną į dvi dalis su skirtingais funkciniais plėtros prioritetais. Rytinėje rajono dalyje plėtrą lems padidėję transporto srutai ir suaktyvėsianti komercinė (pramonės, logistikos sandėlių, kelio aptarnavimo, aktyvios rekreacijos objektų plėtra) veikla, o vakarinėje rajono dalyje – numatoma plėtoti pasyvią ir mažiau aplinką veikiančią veiklą – ekologinę žemdirbystę, pažintinę rekreaciją, gyvenamąsias teritorijas, poilsia vietas.

Ekonominei plėtrai parenkamos teritorijos, kurių padėtis strategiškai palanki tarptautinių susisiekimo sistemos elementų atžvilgiu. Tokiu būdu ekonominė plėtra nukreipiama ne tik į patogias plėtrai teritorijas, bet tuo pačiu ir į mažiau gamtiškai jautrias teritorijas, ar į teritorijas, kuriose gamtinė pusiausvyra jau yra pažeista ir jos neįmanoma atstatyti.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	41	59	O

2.2.2. Teritorinės plėtros prioritetai ir bendrosios nuostatos

Esant gyvenimo kokybės gerėjimo prognozei, numatomas individualių namų statybos gražesnėje aplinkoje poreikis. Ši statybų plėtra planuojama daugiausia aplink Kėdainius ir tris satelitinius miestelius – Dotnuvą-Akademiją, Josvainius ir Aristavą. Tiskūnuose galėtų formuotis prestižiniai gyvenamųjų namų kvartalai su gražiais vaizdais į Nevėžio slėnį ir ryšiu su gamta.

Ypatingo gamtinio ir kultūrinio potencialo teritorijas Nevėžio ir Šušvės slėniuose, kaip ir rekreacinį potencialą turinčias teritorijas prie Angirių, Labūnavos ir Aristavos tvenkinių, numatoma rekreacijai vystyti. Šių teritorijų įsisavinimas ir pritaikymas rekreacijai bei turizmui turės įtakos rajono patrauklumui ateityje.

Rytinėje rajono dalyje gyvenamosios vietovės vystomos mažų miestelių pagrindu – Pelėdnagių, Nociūnų, Aristavos, Lančiūnavos gyvenvietės. Taip pat numatoma galima kitų, šalia automagistralės Via Baltica esančių miestelių Šėtos ir Truskavos plėtra, tačiau ji vystoma labiau siejant su kelio aptarnavimo objektų atsiradimu ir aptarnavimu.

Numatomos rekreacinės teritorijos šalia Via Baltica automagistralės, ja keliaujančiam srautui Labūnavos, Aukštųjų Kaplių, Angirių apylinkėse, Nevėžio slėnyje šiaurinėje rajono dalyje. Didžiausias turizmo vystymo potencialas numatomas Apytalaukio apylinkėse, kur galėtų būti vykdoma turizmo, konferencijų centro, kultūrinio centro veikla.

Vakarinėje rajono dalyje planuojama pasyvi plėtra. Planuojamas esamų jungčių Josvainiai – Ariogala ir kelio per Krakes į Raseinių rajoną vystymas. Šioje dalyje gyvenamosios teritorijos plėtra koncentruojama aplink esamus miestelius – Dotnuvą, Akademiją, Krakes, Josvainius, Pernaravą, Dotnuvos – Akademijos teritorijose numatoma kelių aptarnavimo ir kitų komercinių teritorijų zonų plėtra. Zona palei Šušvę vystoma kaip pasyvios rekreacijos teritorija (išskyrus Angirių tvenkinių apylinkes). Pasyviai rekreacijai siūloma prioritetą teikti ir toliau nuo Kėdainių miesto esančio Nevėžio slėnio teritorijoms.

Ekonominė plėtra numatoma šalia tarptautinių susisiekimo sistemos magistralių.

2.2.3. Inžinerinės infrastruktūros plėtros prioritetai ir principai

Pagrindiniai dujų tiekimo plėtros uždaviniai yra: Plėsti gamtinių dujų skirstomuosius tinklus Kėdainių rajone; Skatinti vartoti ekologiškai švaresnį organinį kurą – gamtines dujas.

Elektros energijos naudojimas. Numatomų gyvenamųjų, kelių aptarnavimo, komercinių objektų teritorijų elektrifikavimas būtų galimas rekonstravus arba išplėtus tik esamą 10 kV įtampos skirstomąjį tinklą (jeigu šiose teritorijose neatsiras išskirtinai didelių elektros energijos vartotojų). Numatomose pramonės teritorijose elektros tinklo plėtra ar rekonstravimas priklausytų nuo būsimų vartotojų elektros energijos poreikių bei šių vartotojų išsidėstymo planuojamose teritorijose.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	42	59	O

Šilumos tiekimo sistemos plėtros uždaviniai yra šie:

- Skatinti vartoti ekologiškai švaresnį organinį kurą – gamtines dujas, mažai sieringą mazutą ir kitokį, šiuo tikslu tobulinti mokesčius už gamtos išteklius ir aplinkos taršą;
- Mažinti šilumos perdavimo nuostolius, modernizuoti ir automatizuoti katilines.
- Modernizuoti ir plėtoti centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, renovuoti šilumos tiekimo tinklus, sudaryti sąlygas šilumos gamintojams konkuruoti, o vartotojams – galimybę reguliuoti šilumos vartojimą;

Vandens tiekimo uždaviniai:

- Išplėsti centralizuotus nuotekų tinklus gyvenvietėse, maksimaliai prijungiant prie bendro nuotekyno tuos vartotojus, kurie šiuo metu jau vartoja centralizuotai tiekiamą geriamą vandenį, tačiau nuotekų tvarkymu rūpinasi individualiai.
- Išplėsti centralizuotus vandentiekio ir nuotekų tinklus Kėdainių rajono gyvenvietėse į jau užstatytus ir apgyvendintus individualių gyvenamųjų namų kvartalus.
- Visoje apskrityje spręsti kaimo gyventojų aprūpinimo geros kokybės geriamuoju vandeniu problemą.

Nuotekų valymo sistemai reikalingas sprendinys – statyti naujus ir rekonstruoti esamus valymo įrenginius Kėdainių rajone.

Atliekų tvarkymo srityje keliami šie uždaviniai:

- Organizuoti savivaldybių ir regioninių atliekų tvarkymo sistemų kūrimą ir plėtojimą siekiant sukurti regioninių atliekų sąvartynų tinklą ir komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūrą ir uždaryti (rekultivuoti) esamus sąvartynus, neatitinkančius aplinkosaugos reikalavimų.
- Užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą.
- Organizuoti komunalinių atliekų deginimo specialiose šilumos (elektros) jėgainėse pajėgumų sukūrimą siekiant užtikrinti racionalų atliekų energetikos išteklių naudojimą.
- Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinį panaudojimą

2.2.4. Socialinės infrastruktūros plėtros prioritetai ir principai

Kėdainių rajono savivaldybės sveikatos apsaugos vystymo koncepcijos pagrindas – nuoseklus esamos sveikatos apsaugos sistemos tobulinimas ir įstaigų tinklo plėtimas. Sveikatos priežiūros tinklas turi būti kuriamas tolygiai visomis kryptimis nuo rajono centro stiprinant Kėdainių miesto regioninę administracinę funkciją, bei išlaikant ir didinant rajono centro potencialą. Plėtros kryptys:

1. Išlaikyti esamus specialistus ir pritraukti naujus;
2. Didinti ambulatorijų skaičių ir sklaidos tolygumą;

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	43	59	O

3. Skatinti sveikatos priežiūros įstaigų kūrimąsi steigiant bendrosios praktikos gydytojų kabinetus bei skatinti Šeimos gydytojo institucijos plėtrą;
4. Nuolat atnaujinti reikalingą diagnostavimo ir gydymo įrangą įstaigose;
5. Didinti projektų rengimo specialistų kompetenciją;
6. Plėsti psichologinės pagalbos tinklą.

Tolygi švietimo įstaigų sklaida rajone yra vienas iš prioritetų Kėdainių rajone. Priemonės švietimo sistemos gerinimui įvardijamos šios:

1. Įvertinant gyventojų skaičiaus kitimo skirtingose amžiaus grupėse tendencijas, atitinkami formuoti tam tikrų klasių skaičių;
2. Visuomeninio transporto pritaikymas švietimo įstaigoms pasiekti.
3. Kurti universalius kaimo centrus arba stiprinti bendruomenių namus mažose gyvenamosiose vietovėse;
4. Stiprinti ugdymo kokybę ypač mokyklose, kurios siekia tapti gimnazijomis;
5. Vystyti psichologinės tarnybos veiklą didinant specialistų skaičių;
6. Aprūpinti rajono mokyklas kompiuterine technika ir kitomis mokymo priemonėmis.
7. Renovuoti mokyklas pagal poreikį.

2.2.5. Verslo infrastruktūros vystymo prioritetai

Verslo ir investicijų koncepcijos vystymo pagrindas – užtikrinti palankią investicijų ir verslo aplinką įgyvendinant laisvą žemės plotų investicijoms parengimą, plečiant laisvalaikio ir poilsio paslaugas, vystant susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, stiprinant esamų smulkių ir vidutinių įmonių veiklą, skatinant naujų įmonių kūrimąsi.

Priemonės verslo ir investicijų skatinimo uždaviniams įgyvendinti numatytos šios:

1. Plėsti Kėdainių rajono verslo informavimo centro veiklą
2. Techninių pagalbos priemonių verslumo skatinimui įgyvendinimas;
3. Mokslo žinių ir naujų technologijų taikymas
4. Tarptautinio bendradarbiavimo skatinimas
5. Mokslinių darbuotojų pritraukimas inovacijų vykdymui
6. Specialistų kvalifikacijos kėlimas, urbanistinės miesto struktūros adaptavimas mažmeninės prekybos ir smulčiojo verslo vystymui.

Kėdainių rajono savivaldybės turizmo vystymo koncepcijos pagrindas – kultūrinių išteklių pritaikymas turizmo veiklai, siekiant optimaliai išnaudoti gamtinius resursus ir kultūrinį

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	44	59	O

paveldą, todėl ruošiant bendrąjį planą didžiausią dėmesį turizmo srityje reikėtų skirti Kėdainių rajono dvarų, kaip istorinių krašto struktūros formavimosi centrų renovavimui, funkcijos suteikimui ir kompoziciniam apjungimui.

Plėtos kryptys:

1. Kėdainių rajono dvarų renovavimas, funkcijos suteikimas ir kompozicinis apjungimas;
2. Urbanizuotų teritorijų paruošimas kokybiškam žmonių poilsiui;
3. Priemonių krašto išsirtinimui reklamuoti taikymas;
4. Vystyti ilgalaikio turizmo infrastruktūrą;
5. Projektinės turizmo veiklos skatinimas;
6. Vystyti ir prižiūrėti informacinių ženklų sistemą Kėdainių rajone;
7. Vandens turizmo vystymas.

2.2.6. Susisiekimo sistemos plėtos prioritetai

Ypatingai didelė svarba yra tarptautinės magistralės Via Baltica, kadangi ji laikoma pagrindine rajono plėtos ašimi, pagrindinė aktyvi plėtra turėtų vykti jos jungtyse su Kėdainių miestu ir išilgai ašies.

2.3. ALTERNATYVŲ PALYGINAMOJI ANALIZĖ

Integruotos plėtos alternatyva	Diferencijuotos plėtos alternatyva	Komentarai
Bendrosios nuostatos ir prioritetai		
Prioritetai nustatyti vadovaujantis deklaruotomis vertybėmis ir siekiais. Vertybės: savastis, bendruomeniškumas, tęstinumas ir perimamumas, tvarumas. Siekiai: aplinkos kokybė, gyvenimo kokybė, tvari ekonomika, valdoma urbanizacija, tvarus naudojimas.	Prioritetai nustatyti vadovaujantis deklaruotais siekiais: demografinių rodiklių stabilumas, gyvenimo kokybė, investicijos ir nauja statyba naujose teritorijose.	Pasikeitus bendram kontekstui iš esmės pasikeitė teritorijų plėtos vertybės ir siekiai. Gyvenimo kokybė ir investicijos išliko aktualūs naujoje koncepcijoje. Naujoje koncepcijoje daugiau dėmesio skiriama aplinkos kokybei ir žmogaus veiklos tvarumo aspektui.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	45	59	O

Prioritetai yra šie:	Prioritetai yra šie:	
• Upės ir slėniai - ekologijai ir rekreacijos plėtrai; • Produktyvūs kraštovaizdžiai žemės ūkiui ir energetikai; • Lengvai pasiekiamas miestas – kaimo vietovių partneris; • Centrinį gyvenamųjų vietovių tinklas tvirtiems socialiniams ryšiams kurti ir bendruomenėms stiprinti; • Aktyvi savivaldybės administracija	• Ekonominė plėtra - artimiausios ateities perspektyva; • Gyvenamoji statyba gražesnėje aplinkoje • Upės ir jų slėniai – rekreacinis potencialas; • Diferencijuota kaimo gyvenamųjų vietovių plėtra rytinėje ir vakarinėje savivaldybės teritorijos dalyje.	Skiriasi ne tik prioritetų turinys, bet ir prioritetinė seka. Prioritetų turinys atitinka deklaruotas vertybes ir siekius. Integruotos koncepcijos siekiai ir prioritetai suformuluoti vadovaujantis platesniu, erdvių struktūrų būklės, raidos ir konteksto suvokimu globalių iššūkių (klimato kaitos, plėtros tvarumo, atsakingo vartojimo ir kt.) akivaizdoje.
Planinės erdvinės struktūros vystymo kryptys		
Agrarinį kraštovaizdį naudoti plėtojant intensyvų žemės ūkį, greta su smulkiu, išlaikant racionalią proporciją, saulės ir vėjo energijos gavyba siekiant naudojimo tvarumo.	Ekonominei plėtrai parenkamos teritorijos, kurių padėtis strategiškai palanki tarptautiniu susisiekimo sistemos elementų atžvilgiu. Tokiu būdu ekonominė plėtra nukreipiama ne tik į patogias plėtrai teritorijas, bet tuo pačiu ir į mažiau gamtiškai jautrias teritorijas, ar teritorijas, kuriose gamtinė pusiausvyra jau pažeista ir jos nebeįmanoma atstatyti.	Integruotos plėtros koncepcijos bendrosios nuostatos papildo Diferencijuotos plėtros koncepcijos bendrąsias nuostatas naujomis akcentuojant smulkaus ir vietos ūkio plėtrą tuo pačiu išnaudojant galimybes aukštos pridėtinės vertės ekonomikos plėtrai.
Didinamas slėnių gamtinės aplinkos natūralumas ir dvarų kultūros paveldas sudarytų pagrindą rekreacijos ir turizmo plėtrai.	Tolesnei perspektyvai numatoma rajono rekreacinio potencialo didinimo programa išnaudojant ypatingo gamtinio ir kultūrinio potencialo teritorijas Nevėžio ir Šušvės slėniuose, rekreacini potencialą turinčias teritorijas prie Angirių, Labūnavos ir Aristavos tvenkiniu. Nuo šių teritorijų išsaugojimo ir pritaikymo poilsiui, rekreacijai, turizmui priklausys rajono patrauklumas tolimesnėje ateityje.	Integruotos plėtros koncepcijoje akcentuojama kokybinė savivaldybės teritorijos erdvinės struktūros plėtra. Diferencijuotos plėtros strategijoje akcentuojama fizinė plėtra – nauja statyba, naujos teritorijos. Integruotos plėtros koncepcijoje siūlomi inovatyvūs (taupantys išteklius, viešąsias investicijas, skatinantys smulkų ir vidutinį verslą ir kt.) planinės erdvinės
Urbanizuotose teritorijose plėtrai naudojami vidiniai resursai.	Gyvenimo kokybei gerėjant didės individualių gyvenamųjų namų	

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	46	59	O

Didinamas užstatytų teritorijų užstatymo intensyvumas ir tankumas tuo pačiu efektyviau naudojami viešosios inžinerinės ir kitos infrastruktūros ištekliai.	statybos gražesnėje aplinkoje. Tam teritorijos numatomos daugiausiai apie Kėdainių miestą ir tris satelitinius miestelius – Dotnuva-Akademija, Josvainius ir Aristava. Kėdainių miesto plėtra numatoma link vakarinio apvažiavimo ir buvusioje aerouosto teritorijoje (jau vykstantis procesai). Galima sodu teritoriju konversija i gyvenamąsias šiaurinėje miesto dalyje, link Dotnuvos.	struktūros vystymo sprendimai.
Plėtoti vietos rinką ir vietos ekonomiką, pagrįstą smulkaus ūkio plėtra ir smulkia gamyba bei smulkių paslaugų plėtra.	Ekonominė plėtra užtikrintu rajonui demografinių rodiklių stabilumą ir būtų prielaida gyvenimo kokybei gerinti. Pagrindinė aktyvi plėtra turėtų vykti ViaBaltika jungtyse su Kėdainių miestu ir išilgai jos ašies. Tokiu būdu rajonas padalinamas i dvi zonas su skirtingais plėtros prioritetais – rytine, kurioje plėtra lems dėl padidėjusiu transporto srautu suaktyvėjusi komercinė (pramonės, logistikos sandėliu, kelio aptarnavimo, aktyvios rekreacijos objektų plėtra) veikla ir vakarine, kurioje plėtojama pasyvesnė ir mažiau veikianti aplinka veikla (ekologinė žemdirbystė, pažintinė rekreacija, gyvenamosios teritorijos, poilsia vietės).	
Koncentruoti viešąsias paslaugas (siekiant jų kokybės), formuoti stiprias bendruomenes ir gyvenamųjų vietovių grupes su stipriais socialiniais ryšiais (Krakės - Gudžiūnai). Jų formavimo priemonės – bendruomenių teikiamos viešos paslaugos (tarp jų susisiekimo, pavėžėjimo paslaugos), vietinių kelių tinklas, partnerystė su gretimų savivaldybių bendruomenėmis	Rytinėje rajono dalyje esamu mažu miesteliu pagrindu vystomos gyvenamosios vietovės būsimų įmonių darbuotojams gyventi ir aptarnauti. Tai Pelėdnagių, Nociūnų, Aristavos, Lančiūnavos gyvenvietės. Taip pat numatoma, kad plėstis galėtų ir kiti, turintys ryšį su Via Baltica automagistrale miesteliai. Tai	

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	47	59	O

siekiant sinergijos (Truskava - Ramygala; Surviliškis - Krekenava; Pernarava - Ariogala). Savivaldybės, plėtodamos būtinausias paslaugas jungtinės veiklos pagrindu ties teritorijos ribomis, kuria sinergiją, t.y. naudą, kai taupant infrastruktūros išlaikymo ir plėtos išteklius, kuriama aukštesnė paslaugų kokybė ir didinamas jų prieinamumas.	Šėta ir Truskava.	
Dotnuvai/Akademijai, Krakėms, Surviliškiuis, Truskavai-Pavermenims, Šėtai ir Josvainiams (tarp jų ir Kėdainių miestui), įvertinus miestelių, kaimų ir vienkiemų išsidėstymą, pasiekiamumo keliais atstumus ir kliūtis (tiltus, pervažas), kitus faktorius, formuojamas traukos arealas nepriklausomai nuo seniūnijos ribų. Traukos arealas - tai vietos ūkio mažiausia ląstelė, kurioje galėtų formotis vietos rinka, vietos bendruomenė ar jų grupė, viešosios paslaugos privačių arba viešųjų investicijų pagrindu.		
Ekonomikos vystymo kryptys		
Bendrojo plano sprendiniais sudaroma prielaida aktyvinti ekonominę aplinką. Prie VIA Baltica ir kitų krašto kelių išskiriamos teritorijos logistikos ir paslaugų infrastruktūrai. Lokaliniuose centruose suplanuotos teritorijos prioritetinei ir neprioritetinei plėtrai. Kėdainių miesto vakarinėse prieigose numatyta koncentruota teritorijų plėtra, jau esama LEZ (laisvoji ekonominė zona) Kėdainių miesto teritorijoje sudaro prielaidas ateiti stambiems investuotojams, sistemingai plėtoti infrastruktūrą bei kompleksiskai taikyti aplinkosaugines priemones. Sudaromos prielaidos kurtis vietos rinkai, smulkaus verslo ir smulkiųjų ūkių veiklos pagrindu.	Ekonominei plėtrai parenkamos teritorijos, kurių padėtis strategiškai palanki tarptautinių susisiekimo sistemos elementų atžvilgiu. Tokiu būdu ekonominė plėtra nukreipiama ne tik į patogias plėtrai teritorijas, bet tuo pačiu ir į mažiau gamtiškai jautrias teritorijas, ar į teritorijas, kuriose gamtinė pusiausvyra jau yra pažeista ir jos neįmanoma atstatyti. Verslo ir investicijų koncepcijos vystymo pagrindas – užtikrinti palankią investicijų ir verslo aplinką įgyvendinant laisvų žemės plotų investicijoms parengimą, plečiant laisvalaikio ir poilsio paslaugas, vystant susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, stiprinant esamų	Integruotos plėtos strategijoje sudaromos prielaidos ne tik stambioms investicijoms, bet ir smulkiajam verslui plėtotis.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	48	59	O

	smulkių ir vidutinių įmonių veiklą, skatinant naujų įmonių kūrimąsi. Numatomos rekreacinės teritorijos šalia Via Baltica automagistralės, ja keliaujančiam srautui Labūnavos, Aukštųjų Kaplių, Angirių apylinkėse, Nevėžio slėnyje šiaurinėje rajono dalyje. Didžiausias turizmo vystymo potencialas numatomas Apytalaukio apylinkėse, kur galėtų būti vykdoma turizmo, konferencijų centro, kultūrinio centro veikla.	
Socialinės infrastruktūros vystymo kryptys		
Optimizuojamas savivaldybės švietimo, sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos, kultūros institucijų tinklas įvertinant plėtotinas bendruomenių paslaugas, gyventojų mobilumo galimybes, viešųjų ir privačių paslaugų partnerystę, taip pat savivaldybių partnerystės galimybes plėtojant viešąsias paslaugas savivaldybių paribio gyventojams. Diegiamas integruotos socialinės politikos modelis.	Tolygi švietimo, sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos, kultūros įstaigų sklaida rajone yra vienas iš prioritetų Kėdainių rajone.	Integruotos plėtros strategijoje siūlomas diegti integruotos socialinės politikos modelis, kuriamos prielaidos inovatyviems viešųjų paslaugų įstaigų tinklo optimizavimo sprendimams.
Susisiekimo sistemos vystymo kryptys		
Numatoma išlaikyti esamą kelių tinklą ir labiau koncentruotis į kokybinius kelių tinklo plėtros parametrus, eismo saugumo priemonių diegimą. Esant ekonominiam pagrindimui ir poreikiui, turi būti svarstoma naujo tilto per Nevėžį tarp Kėdainių ir Surviliškio įrengimo galimybė. Papildomas tiltas pagerintų ryšius tarp rytinės ir vakarinės rajono dalies, tolygiau paskirstytų srautus. Siekiant mažinti automobilių naudojimą, reikia skatinti automobilių dalijimosi paslaugas ar	Ypatingai didelė svarba yra tarptautinės magistralės Via Baltica, kadangi ji laikoma pagrindine rajono plėtros ašimi, pagrindinė aktyvi plėtra turėtų vykti jos jungtyse su Kėdainių miestu ir išilgai ašies.	Integruotos plėtros strategijoje kuriamos prielaidos inovatyviems susisiekimo sistemos vystymo sprendimams savivaldybės teritorijoje orientuojantis ne į kiekybinius, o į kokybinius plėtros parametrus.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	49	59	O

pritraukti investicijas jų plėtrai, plačiau taikyti rinkodarines strategijas, susijusias su automobilių naudojimu ir dalijimu tarp namų ūkių, skatinti pavežėjimo paslaugas. Augančios automobilizacijos, senstančios visuomenės ir aštrėjančios klimato kaitos problemos akivaizdoje viešasis transportas turi atlikti stipresnę rolę siekiant įgyvendinti darnios plėtros principus. Numatoma plėtoti dviračių takų ir trasų tinklą tenkinant ne tik turistinius poreikius, bet ir susisiekimo. Šiam tikslui pasiekti kuriama infrastruktūra turi būti saugi, vientisa ir patogi. Dviračių transporto sistema turi būti integruota į bendrą transporto sistemą. Esant vieno bilieto sistemai ir tankesniai geležinkelių kursavimui, gyvenantys Gūdžiūnuose, Dotnuvoje turėtų realią alternatyvą automobiliui ir autobusams. Siekama vandens transporto integracijos į bendrą savivaldybės susisiekimo sistemą		
Inžinerinės infrastruktūros vystymo prioritetai		
Inžinerinės infrastruktūros plėtros principai šiame koncepcijos variante pasireiškia per partnerystę tiek individualioms, tiek centralizuotoms sistemoms. Skatinamas ne pavienių inžinerinių sistemų vystymas, o kompleksinis požiūris ir „kaštų dalijimasis“. Prioritetas ekonominis ir aplinkosauginis efektyvumas.	Pagrindiniai dujų tiekimo plėtros uždaviniai yra: Plėsti gamtinių dujų skirstomuosius tinklus Kėdainių rajone; Skatinti vartoti ekologiškai švaresnį organinį kurą – gamtines dujas. Elektros tinklo plėtra ar rekonstravimas priklausytų nuo būsimų vartotojų elektros energijos poreikių bei šių vartotojų išsidėstymo planuojamose teritorijose Skatinti vartoti ekologiškai švaresnį organinį kurą, modernizuoti ir plėtoti centralizuoto šilumos tiekimo sistemas. Išplėsti centralizuotus	Diferencijuotos plėtros koncepcijoje sukurtos prielaidos vystyti aplinkosauginiu požiūriu efektyvias inžinerines sistemas. Integruotos plėtros strategijoje kuriamos prielaidos inovatyviems inžinerinių sistemų vystymo sprendimams orientuojantis į ekonominio ir aplinkosauginio efektyvumo parametrus.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	50	59	O

	vandentiekio ir nuotekų tinklus Kėdainių rajono gyvenvietėse	
	Užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą. Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinį panaudojimą	

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir strateginiais dokumentais Linijinės integruotos plėtros koncepcijoje išplėtos ir papildytos Dekoncentruotos koncentracijos koncepcijos nuostatos dėl vertybių apsaugos, socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtros, taip pat susisiekimo sistemos plėtros. Detaliau koncepcijos alternatyvų skirtumai ir jų pasekmės aplinkai yra aptartos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje.

3. TERITORINIŲ STRUKTŪRŲ NAUDOJIMO IR APSAUGOS PRINCIPAI

3.1. GAMTINIS KARKASAS

Gamtinis karkasas yra vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų. Jis susideda iš *geoekologinių takoskyrų, geosistemų vidinio stabilizavimo arealų ir ašių bei migracinių koridorių*. Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas bei *NATURA 2000* teritorijas.

Kėdainių rajono gamtinis karkasas yra neatsiejama Lietuvos gamtinio karkaso dalis. Bendrai Kėdainių rajone lokalizuotos gamtinio karkaso dalys užima apie 55% teritorijos ploto. Jos persidengia su įvairaus apsaugos režimo konservacinėmis, intensyvaus ūkinio naudojimo, o vietomis ir su antropogeniškai aktyviomis (urbanizuotomis) teritorijomis. Kėdainių rajone gamtinio karkaso sistema grupuojama:

- geoekologinės takoskyros (a),
- geosistemų stabilizavimo židiniai (b),
- migracijos koridoriai (c)

Kėdainių rajono savivaldybės saugomų teritorijų sistemą sudaro konservacinio prioriteto saugomos teritorijos, ekologinės apsaugos prioriteto saugomos teritorijos, kompleksinės saugomos teritorijos ir Europos Sąjungos saugomų teritorijų tinklo *NATURA 2000* teritorijos. Kultūros paveldo

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	51	59	O

objektai yra svarbūs ne tik išliekamąja prasme, bet ir kaip rekreacijos mastą ir intensyvumą įtakojantys objektai.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje gamtinio karkaso pagrindinis elementas – Nevėžio ir Šušvės upių slėniais einantis regioninės svarbos migracinis koridorius. Šių upių intakų slėniai sudaro gana tankų rajoninės svarbos migracinių koridorių tinklą. Vidinio stabilizavimo arealai (miškai, pelkės, natūralios pievos) - tolygiai formuojasi visoje rajono teritorijoje, o rajono vakariniu pakraščiu driekiasi rajoninės svarbos geoekologinė takoskyra.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje, vertinant Kėdainių rajono gamtinį karkasą, siekiama išlaikyti ir išsaugoti esamą natūralų kraštovaizdį, sekama išlaikyti saugomų teritorijų tinklą bei užtikrinti *NATURA 2000* teritorijų saugojimą, palaikant ir didinant gamtinę įvairovę. Tikslinga praplėsti Barupės hidrografinio draustinio ribas, siekiant apimti visą šalia esantį Pašilių miško Paprastojo ažuolo medyną. Atsižvelgiant į Skinderišio dendrologinio parko, kuris prilygsta botanikos sodui, dendrologinę vertę, tikslinga būtų nustatyti atitinkamą apsaugos statusą.

Bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo etape bus atliekamas gamtinio karkaso teritorijų ribų tikslinimas, numatomos gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo ir apsaugos kryptys bei reikalavimai, naudojimo ir apsaugos reglamentai, vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo integruotos plėtros (I koncepcijos variantas) ir diferencijuotos plėtros (II koncepcijos variantas) alternatyvų grafinėje dalyje pavaizduota gamtinio karkaso lokalizacija nesikeičia ir toliau funkcionuoja kaip teritorinis kompleksas.

3.2. NATŪRALIOS IR JUNGLIOS ŽELDYNŲ SISTEMOS

Želdynų sistemos, bendrame Kėdainių rajono kontekste, yra labai svarbus urbanistinės struktūros elementas, todėl, kiek leidžia Kėdainių rajono urbanistinė plėtra, tikslinga plėsti želdynų sistemas. Želdynams skiriamas ypač svarbus vaidmuo - jie gerina miestų, miestelių estetinį vaizdą, sudaro optimalias gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas, skatina gyventojų aktyvumą, veikia gyvenamosios aplinkos kokybę bei reguliuoja oro kokybę.

Mažųjų miestelių želdynai. Patraukliausioms gyvenamosioms vietovės galima priskirti Dotnuvą, Josvainius, Krakes, Šėtą. Miestelių patvirtintuos bendruosiuose planuose išskiriamos želdynų sistemos: rekreaciniai želdynai, apsauginiai želdynai ar rekreacijai skirtos, neurbanizuotos teritorijos. Svarbu detalizuoti ne tik miestelių, bet ir kitų gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, numatant jų vizualinę apsaugą.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	52	59	O

Neurbanizuotos teritorijos. Šiose teritorijose vyrauja natūralios, savaiminės želdynų sistemos, miškai. Miškai išsidėstę beveik tolygiai visoje Kėdainių rajono savivaldybėje teritorijoje. Didžiausi miškai: Dotnuvos, Josvainių, Lančiūnavos, Pernaravos. Miškuose yra vertingų gamtinių buveinių – plačialapių ir mišriųjų ir pelkėtų lapuočių miškų. didžiausią plotą (84 %) užima ūkiniai miškai. Augaliją ir gyvūniją neigiamai veikia intensyvios žemdirbystės vystymas, miškų ūkinis naudojimas, žemės naudojimo būdo keitimas, vandens telkinių eksploatacija, privatūs ūkiniai interesai, pramonės ir kita įvairi aplinkos tarša.

Siekiant pagerinti Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje esamų želdynų kokybę, numatoma saugoti vertingus želdinius, formuoti urbanizuotų teritorijų apsauginių želdynų sistemas. Svarbu išlaikyti vandens telkinių apsaugos juostų želdinius, neplanuoti pramoninių objektų jautriose antropogeniniam poveikiui vietose bei vertingose tiek gamtiniu, tiek kultūriniu požiūriu vietose, bei saugotinėse kraštovaizdžio teritorijose, tinkamai prižiūrėti esamus žaliuosius plotus. Atsižvelgiant į gyventojų poreikius, tikslinga patikslinti turistinių trasų, rekreacinių zonų, turistus aptarnaujančių objektų išsidėstymo schemas, numatyti naujas vietas rekreacinei ir turistinei infrastruktūrai kurtis, atkuriant viešą prieigą prie vandens telkinių.

Taikant patvirtintas želdynų sistemų naudojimo, plėtros bei formavimo, kraštovaizdžio gerinimo ir išsaugojimo priemones, bus išlaikytos natūralios ir junglios Kėdainių rajono savivaldybės želdynų sistemos.

3.3. SAUGOMOS TERITORIJOS

Saugomų teritorijų sistemą Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje sudaro:

- konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos (draustiniai, gamtos paveldo objektai);
- kompleksinės saugomos teritorijos (valstybinis parkas, biosferos poligonai);
- Europos Sąjungos saugomų teritorijų tinklo „Natura 2000“ teritorijos;
- ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos (ekologinės apsaugos zonos).

Konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos. Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje įsteigti 7 valstybiniai ir 26 savivaldybės draustiniai. Kėdainių rajone valstybiniai draustiniai užima 1479,8 ha, o savivaldybės draustiniai – 3822,0 ha plotą. Didžiausią rajono teritorijos plotą užima kraštovaizdžio draustiniai – 3067,8 ha (57,8 %).

Gamtos paveldo objektų sąrašai nuolat kinta. Šiuo metu Kėdainių rajone yra valstybės saugomi 5 botaniniai ir 4 geologiniai gamtos paveldo objektai.

Dviejų geografinių kraštovaizdžių – Žemaičių aukštumos ir Vidurio Lietuvos lygumos – susidūrimo vietoje, Kėdainių rajono vakariniame pakraštyje įkurtas Skinderišchio dendrologinis parkas (Krakių sen.,

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	53	59	O

Pilsiuپیų k., buv. Skinderišķio dvaro ir kaimo vietoje). Parko plotas – 123 ha. Dendrologinis parkas neturi jokio apsaugos statuso.

Kompleksinės saugomos teritorijos. Kompleksinei gamtos ir kultūros paveldo apsaugai įsteigtas Krekenavos valstybinis regioninis parkas. Svarbiausios gamtos vertybės parke: Nevėžio senslėnis su senvagių kompleksais, Nevėžio, Upytės, Liaudies, Vešetos ir Linkavos upių slėniai, Gringalių, Pašilių ir Ramygalos miškai bei pelkių gamtinės ekosistemos. Regioninio parko plotas Kėdainių rajono savivaldybėje – 295,0 ha.

Atskirą kompleksinių saugomų teritorijų grupę sudaro biosferos poligonai. **Biosferos poligonai steigiami vykdyti nacionalinę ir regioninę aplinkos stebėseną (monitoringą) ypatingą geoeologinę svarbą turinčiose teritorijose. Biosferos poligonai Kėdainių rajono savivaldybėje užima 13820 ha.**

Europos Sąjungos saugomų teritorijų tinklo „Natura 2000“ teritorijos. Siekiant apsaugoti biologinę įvairovę bei buveines ir rūšis nuo išnykimo intensyvėjant žemės naudojimui, buvo sukurtas Europos Sąjungos saugomų teritorijų tinklas „Natura 2000“. Kėdainių rajono teritorijoje dauguma „Natura 2000“ teritorijų patenka į esamų saugomų teritorijų (draustinių) sudėtį. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos Kėdainių rajono savivaldybėje užima 13819,2 ha, o vietovės, atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašą, patvirtintą Aplinkos ministro įsakymais – 1934,3 ha.

Saugomų teritorijų, patenkančių į Kėdainių rajono savivaldybę, sąrašas pateikiamas Aiškinamojo rašto Priede 3.3.1. lentelė.

Ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos. Ekologinės apsaugos zonos nustatomos siekiant užtikrinti ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, išsaugoti gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio kompleksų ar objektų aplinką, izoliuoti juos nuo neigiamo veiklos poveikio, sumažinti neigiamą ūkinių objektų poveikį aplinkai ir žmogui. Ekologinės apsaugos prioriteto teritorijoms priskiriama:

- gamtos ir kultūros vertybių buferinės bei fizinės apsaugos zonos;
- vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos;
- vandenviečių I, II ir III sanitarinės apsaugos juostos;
- kelių, kapinių, gamybinių ir komunalinių bei infrastruktūros objektų sanitarinės apsaugos zonos.

Remiantis georeferencinio pagrindo kadastro erdvinių duomenų rinkiniu (GRPK), Kėdainių rajono savivaldybės saugomose teritorijose yra 182 užstatytos teritorijos. Saugomose teritorijose esamų sodybų bei kaimų būklę įtakoja bendras gyventojų skaičiaus mažėjimas, sodybos tuštėja, apleistos - nyksta. Tradicinių sodybų, kaimų išlikimui saugomose teritorijose įtaką daro ir veiklos apribojimai. Esamų sodybų paskirtis keičiasi – sodybos pritaikomos poilsiui, turizmui. Svarbu kad saugomose teritorijose veikiančios

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	54	59	O

teisės aktai turėtų tinkamai apibrėžtus tikslus, o juos įgyvendinat būtų išlaikyta pusiausvyra tarp natūrios gamtos ir antropogeninių veiksnių.

Naujų saugomų teritorijų steigimas nenumatomas. Saugomų teritorijų lokalizacija pateikiama grafinėje dalyje – brėžiniuose „Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bendrieji sprendiniai. I alternatyva; II alternatyva“. Kėdainių rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje teikiamose alternatyvose (I ir II) sprendiniai neprieštarauja saugomų teritorijų apsaugos interesams.

Saugomos teritorijos sukuria sąlygas išsaugoti jose esančią biologinę įvairovę, nykstančias rūšis, ekologinius procesus, unikalius gamtos paminklus, natūralius išteklius ir kultūriškai svarbias vietas, tačiau riboja ūkinę veiklą. Ūkinę veiklą reiktų plėtoti atsakingai, siekiant tvarios plėtros. Urbanistinė plėtra neurbanizuotose teritorijose turi išvengti neigiamo poveikio saugomoms teritorijoms ir gamtos paveldo objektams. Esamos urbanizuotos teritorijos „Natura 2000“ arealuose arba gretimybėse neturi daryti neigiamo poveikio šioms teritorijoms.

3.4. APLINKOS KOKYBĖS APSAUGOS PRINCIPAI

Aktualiausios Kėdainių rajono aplinkos kokybės problemos yra pasklidoji tarša, kuri yra ypatingai svarbus ir reikšmingą poveikį Nevėžio pabaseinio upėms darantis veiksnys, oro tarša iš stacionarių ir mobilių taršos šaltinių, dirvožemio tarša. Kėdainių rajono savivaldybėje stipriai išvystytas žemės ūkio sektorius, kuris neigiamai įtakoja aplinkos kokybę - nepakankamai kontroliuojama pesticidų ir kita tarša, dirbamų laukų plėtra upių slėniuose didina upių bei dirvožemio užterštumą. Dirvožemio nykimas bei jo derlingumo mažėjimas – opi problema, todėl dirvožemio degradavimo stabdymui turi būti taikomos naujausios priemonės, tarp jų - biologiniai preparatai. Siekiant subalansuotos žemės ūkio plėtros, ūkiai turi būti kuriami ar pertvarkomi pagal ekologinės žemdirbystės principus, upių slėniuose esamus tradicinius ūkius turi pakeisti ekologiniai ūkiai. Siekiant kaimo vietovių ir agrarinio kraštovaizdžio gyvybingumo svarbu lygiagrečiai intensyvaus žemės ūkio plėtoti smulkius ūkius (smulkiasklypės žemėnaudos pagrindu), paklausių vietinėje rinkoje produktų gamybą, kurti jiems palankią verslo aplinką ir vietos verslo rinką. Tai ypač aktualu upių slėnių prieigose kur gamtinė aplinka jautri beatodairiškam ūkininkavimui.

Kėdainių rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo koncepcijos aplinkos kokybės apsaugos principai yra šie:

- *sumažinti paviršinių ir gruntinių vandenių teršimą* – vykdant nuotekų (buitinių, paviršinių, gamybi-
nių) surinkimo tinklų ir valymo įrenginių modernizavimą, optimizuojant jų eksploatavimą, plečiant vietinio valymo technologijų taikymą (tose vietose, kur centralizuotų vandens tiekimo ir nuotekų

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	55	59	O

šalinimo sistemų įrengimas ekonomiškai nerentabilus), taikant paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų apribojimus.

- *sumažinti dirvožemio taršą ir dirvožemio dangos degradavimą* – taikant taršos prevencijos priemones. Mažinant dirvožemio degradavimo tempus, užtikrinti optimalių dirvos fizinių ir cheminių savybių išlaikymą bei atkūrimą intensyvios agrarinės veiklos zonose.
- *suvaldyti pasklidąją taršą* – taikant priemones, skirtas žemės ūkio pasklidajai vandens taršai sulaukyti.
- *sumažinti oro taršą iš stacionarių ir mobilių taršos šaltinių* – aplinkos oro kokybės pagerinimo tikslu, formuojant apsauginės paskirties želdynus intensyvaus transporto srautų judėjimo koridoriuose, esančiuose šalia urbanizuotų teritorijų, pramonės paskirties teritorijų.
- *užtikrinti darnų ūkininkavimą* – žemdirbiams diegiant tausojančios ir ekologinės žemdirbystės pagrindus. Pasirinktas tręšimo būdas turi užtikrinti tolygų trąšų paskleidimą ir minimalų tręšimo poveikį aplinkai.
- *skatinti mažinti kieto kuro taršą iš privačių šaltinių* – prijungiant gyventojų namus, prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklą, keičiant senus, neefektyvius ir taršius kietojo kuro katilus į modernesnius, ekonomiškesnius ir kartu mažiau taršius.
- *užtikrinti atliekų tvarkymo sistemos organizavimą ir jų funkcionavimą* – sudarant sąlygas visiems naudotis atliekų tvarkymo sistemos teikiamomis paslaugomis, toliau plėtojant atliekų surinkimo infrastruktūrą, vykdant gyventojų švietimą atliekų tvarkymo klausimais.
- *prisidėti prie klimato kaitos švelninimo* – įgyvendinant potvynių rizikos mažinimo priemones.

Siekiant įgyvendinti dabartinių ir ateities kartų teisę į švarią aplinką, būtina saugoti aplinką ir darnios plėtros principo įgyvendinimas turi būti laikomas prioritetine aplinkos apsaugos politikos dalimi.

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	56	59	O

PRIEDAI

3.3.1. lentelė. Saugomų teritorijų, patenkančių į Kėdainių rajono savivaldybę, sąrašas

<i>Valstybiniai draustiniai</i>		
Eil. nr.	Draustinio pavadinimas	Plotas savivaldybėje (visas plotas), ha
1.	Aluonos hidrografinis draustinis	76,4 (193,7)
2.	Pajieslio geomorfologinis draustinis	481,4
3.	Laučynės kraštovaizdžio draustinis	361,1
4.	Šušvės kraštovaizdžio draustinis	507,6
5.	Žeimelių miško ąžuolo genetinis draustinis	15,3
6.	Macgalių miško ąžuolo genetinis draustinis	4,2
7.	Pavinkšnių miško ąžuolo genetinis draustinis	33,8
Iš viso:		1479,8
<i>Savivaldybės draustiniai</i>		
Eil. nr.	Draustinio pavadinimas	Plotas savivaldybėje, ha
1.	Pelėdnagių botaninis draustinis	6,0
2.	Lankesos botaninis draustinis	47,4
3.	Kruosto botaninis draustinis	63,0
4.	Šėtos botaninis draustinis	193,1
5.	Lančiūnavos miško botaninis draustinis	62,1
6.	Mociūnų miško botaninis draustinis	11,5
7.	Zembiškio miško botaninis draustinis	20,7
8.	Dovydų miško botaninis draustinis	41,3
9.	Pašilėlių botaninis-zoologinis draustinis	531,5
10.	Pavikšrupio botaninis-zoologinis draustinis	108,0
11.	Vosbučių botaninis-zoologinis draustinis	153,7
12.	Gaisų botaninis-zoologinis draustinis	135,9
13.	Ilgatrakio botaninis-zoologinis draustinis	30,6
14.	Petkūnų-Skaistės ornitologinis draustinis	104,5
15.	Baublio ornitologinis draustinis	15,4
16.	Lendrynės ornitologinis draustinis	10,5

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	57	59	O

17.	Paberžės kraštovaizdžio draustinis	149,2
18.	Dotnuvėlės kraštovaizdžio draustinis	93,8
19.	Obelies kraštovaizdžio draustinis	164,3
20.	Šventybrasčio kraštovaizdžio draustinis	825,0
21.	Smilgos kraštovaizdžio draustinis	122,6
22.	Smilgos ir Smilgaičio kraštovaizdžio draustinis	247,2
23.	Pašušvio kraštovaizdžio draustinis	180,0
24.	Šušvės kraštovaizdžio draustinis	417,0
Iš viso:		3822,0
<i>Kompleksinės saugomos teritorijos</i>		
Eil. nr.	Saugoma teritorija	Plotas savivaldybėje (visas plotas), ha
1.	Krekenavos regioninis parkas (Nevėžio vidurupio kraštovaizdžio draustinis)	295,0 (11590,0)
2.	Labūnavos miško biosferos poligonas	2816,0 (3978,0)
3.	Lančiūnavos miško biosferos poligonas	5222,0
4.	Dotnuvos-Josvainių miškų biosferos poligonas	5782,0
Iš viso:		14115,0
<i>„Natura 2000“ Paukščių apsaugai svarbios teritorijos</i>		
Eil. nr.	Paukščių apsaugai svarbios teritorijos	Plotas savivaldybėje (visas plotas), ha
1.	Labūnavos miškas LTKEDB001	2815,6 (3978,0)
2.	Dotnuvos-Josvainių miškai LTKEDB003	5781,8
3.	Lančiūnavos miškas LTKEDB001	5221,8
Iš viso:		13819,2
<i>„Natura 2000“ Buveinių apsaugai svarbios teritorijos</i>		
Eil. nr.	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos	Plotas savivaldybėje (visas plotas), ha
1.	Aluonos upė ir jos slėniai LTKAU0029	77,2 (193,7)
2.	Dvariškių kaimo apylinkės LTKED0002	119,9 (384,5)
3.	Glaušių kaimo apylinkės LTKED0026	193,0
4.	Gelnų miškas LTKED0010	234,0
5.	Ilgatrakio miškas LTKED0012	186,0

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	58	59	0

**KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS.
BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS.**

6.	Klampusė LTKED0004	12,0
7.	Skaistės pelkė LTKED0024	104,5
8.	Vikšrupio aukštupys LTKED0022	108,0
9.	Vosbučių kaimo apylinkės LTKED0006	153,7
10.	Bakainiai LTKED0009	31,3
11.	Šušvės upė ir jos apylinkės LTKED0025	180,0
12.	Barupės slėniai LTKED0021	30,9
13.	Josvainių miškas LTKED0014	24,9
14.	Labūnavos miškas LTKED0001	400,8
15.	Nevėžio upės slėnis ties Šventybrasčiu LTKED0003	9,8
16.	Rūneikių miškas LTKED0005	56,8
17.	Kalnaberžės miškas LTKED0023	11,5
Iš viso:		1934,3

0365-BPL	Lapas	Lapų	Laida
	59	59	0